

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING 2017

Patrik Hallberg

Lämningar vid Kistinge industriområde

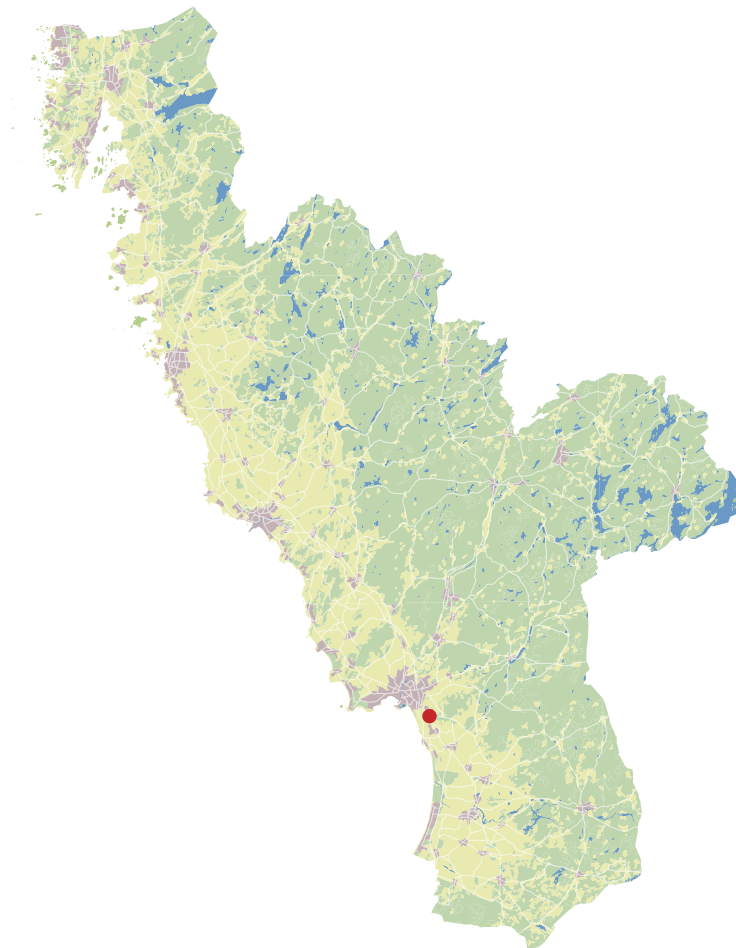
Halland, Halmstad kommun, Snöstorps socken, Fyllinge 20:393, RAÄ 122

Arkeologiska Rapporter Stiftelsen Hallands Länsmuseer

2018:3

KULTURMILJÖ
HALLAND

Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2018

Arkeologisk undersökning 2017

Omslagsbild: Drönbild över undersökningsytan, med synliga lerlager och hus 1 i den norra delen.

Foto mot väster. Foto: Patrik Hallberg. (fotonr. 2018-57-01).

Layout: A. Andersson.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet.

Ärende nr ms2006/02316.

Innehåll

Abstract	5
Inledning/bakgrund	5
Topografi och fornlämningsmiljö	6
Frågeställning	6
Metod	7
Undersökningsplanens måluppfyllelse	7
Resultat	8
Arkeologiska objekt	9
<i>Gropar</i>	9
<i>Härdar</i>	9
<i>Lager</i>	9
<i>Rännor</i>	9
<i>Stolphål</i>	10
<i>Huskonstruktioner</i>	10
<i>Hus 1</i>	10
<i>Hus 2</i>	13
<i>Hus 3</i>	15
<i>Hus 4</i>	17
<i>Hus 5</i>	18
<i>Hus 6</i>	20
<i>Hus 7</i>	22
<i>Grophus</i>	24
Fynd	26
Flinta	27
Keramik	27
Ben	29
Syntes	30
Sammanfattning	30
Referenser	30
Tekniska och administrativa uppgifter	31
 BILAGOR	 32
Bilaga 1 Anläggningar	
Bilaga 2 Fyndtabell	
Bilaga 3 ¹⁴ C-analys <i>International Chemical Analysis Inc.</i>	
Bilaga 4 Vedartsanalys <i>Thomas Bartholin</i>	
Bilaga 5 Makrofossilanalys <i>Jennie Andersson, Geark</i>	
Bilaga 6 Ritningsförteckning <i>Sektionsritningar</i>	

Figur 1. Översiktskarta med undersökningsområdet samt omgivande fornlämningar. Skala 1:10 000.

SAMMANFATTNING

Med anledning av att Samhällsbyggnadskontoret, Halmstad kommun, arbetar fram ett nytt planprogram för Kistinge industriområde har Kulturmiljö Halland utfört en arkeologisk undersökning av fornlämningen Snöstorp RAÄ 122 på fastigheten Fyllinge 20:393. Syftet med undersökningen var att ge bidrag till en fördjupad förståelse och en utökad kunskapsbild om den lokala såväl som regionala bebyggelseutvecklingen under järnåldern. Undersökningen fokuserade på boplatsens utformning och lokalisering i det dåtida brons- och järnålderslandskapet sett i relation till den närliggande fornlämningsmiljön med fornlämningslokalerna RAÄ Eldsberga 145 och 163, samt RAÄ Snöstorp 106.

INLEDNING/BAKGRUND

Med anledning av att Halmstads kommun arbetar fram en ny detaljplan för utökning av Kistinge industriområde har Kulturmiljö Halland utfört en särskild arkeologisk undersökning av Snöstorp RAÄ 122 inom fastigheten Fyllinge 20:393. Undersökningen gjordes under tre veckor i november 2017. November innebar en blandad väderlek med såväl sol som bitande regn och frost med tjäle.

Under hösten 2016 gjordes den arkeologiska utredningen av området. Då påträffades de tre fornlämningarna RAÄ 122, 124 och 126. RAÄ 122 och RAÄ 126 tolkades som boplatslämningar. RAÄ 124 tolkades som en hålväg (Nordvall 2016). Boplatsten RAÄ 122 förundersöktes vidare under våren 2017.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Undersökningsområdet är beläget i brytzone mellan svallad morän, grus utsvallat ur morän, silt och sand. Det ligger cirka 16–18 m ö.h. och består av åkermark (fig. 1). Jordarten utgörs av lera, enligt det geologiska kartbladet. Topografin utgörs av ett relativt flackt landskap med svaga åsbildningar inom åkerpartierna. Inom närområdet finns också mindre förhöjningar, vilka är som tydligast inom åkerytorna. I närområdet återfinns ett antal registrerade fornlämningar. Endast 850 m öster om undersökningsområdet återfinns två boplatser (RAÄ 145 och 163 Eldsberga socken) från brons- och järnålder. Dessa undersöktes hösten 2015. De har kontinuitet fram i tidig medeltid (Nordvall 2016). Vid samma tillfälle undersöktes även en stensättningsliknande lämning (RAÄ 37 Eldsberga socken), kallad Brunerör, samt en stensättning (RAÄ 144 Eldsberga socken) strax öst och sydöst om undersökningsområdet. Monumenten kan sannolikt dateras till förromersk järnålder. Nordväst om undersökningsområdet finns den undersökta boplatzen RAÄ 106 (Snöstorp socken) med lämningar från framförallt förromersk- och romersk järnålder. Här hittades bland annat en förromersk gård med ett över femtio meter långt hus samt järnframställningsugnar. Inom RAÄ 106 undersöktes också lämningar från mellersta mesolitikum, neolitikum, bronsålder, folkvandringstid och vikingatid (Toreld & Wranning 2003). I närområdet finns även fossil åkermark (RAÄ 134 Eldsberga socken), förhistoriska boplatslämningar med fossil åkermark (RAÄ 68 Eldsberga socken) samt en skvaltkvarn (RAÄ 141 Eldsberga socken). Gravar, såsom stensättningar och gravhögar påträffas också i närområdet (exempelvis RAÄ 36 Snöstorp socken). Under historisk tid fanns här Kistinge by, vilken är relativt okänd på grund av avsaknaden av historiskt kartmaterial. Det äldsta kartmaterial som finns att tillgå är en laga skifteskarta från 1908 (Snöstorps socken, Akt 161). Kartmaterialet visar att ett flertal gårdar har legat direkt väst om Väg 15. Vid tiden för kartans tillblivelse hade bönderna sedan länge avhysts och Kistinge gård anlagts. Kistinge gård, vilken var en plattgård till Sperlingsholm, revs på 1970-talet och gav plats åt Pilkingtons fabrik (en bra sammanställning kring detta finns i Toreld & Wranning 2003).

FRÅGESTÄLLNING

Boplatsens potential är framförallt att ge bidrag till en fördjupad kunskapsbild av den lokala såväl som den regionala bebyggelseutvecklingen under järnåldern. Med fokus på boplatsens utformning och lokalisering i det dåtida brons- och järnålderslandskapet, i relation till de i närområdet lokaliserade fornlämningarna RAÄ Eldsberga 145 och 163, samt RAÄ Snöstorp 106.

Specificerade frågeställningar är:

- Att utifrån grävningens förutsättningar klarlägga bosättningens kronologi, rumsliga organisation och typ av nyttjande vid olika tidsskeden.
- Att utifrån grävningens förutsättningar klarlägga förekommande spår som kan relateras till bosättningens ekonomiska försörjning under olika tidsskeden.
- Att belysa den berörda bosättningens kontext med kringliggande fornlämningslandskap, samt platsens lokalisering i landskapet utifrån topografiska, geologiska och hydrologiska förhållanden.

METOD

Undersökningsytan banades av med en större bandgående grävmaskin. All matjord inom området togs bort ner till alven och fraktades bort med hjälp av dumper för deponering utanför ytan. Samtidigt som detta pågick så hägnades området in med elstängsel för att undvika problem med vildsvinen i området. När ytan var framrensad och alla anläggningar var inmätta och dokumenterade, fotograferades området med drönare. Bilderna från drönaren utgjorde sedan grundmaterial för framtagning av en topografisk modell av ytan.

Efter detta vidtog anläggningsgrävandet.

Av de påträffade anläggningarna prioriterades de som kunde knytas till strukturer. Totalt undersöktes 280 stycken, varav 35 utgick. Arkeologiska objekt, fynd och prover mättes in med totalstation och registrerades i Intrasis. Jordprover för makrofossilanalys skickades till Anneli Ekblom vid Uppsala Universitet. Vedartsanalys utfördes av Thomas Bartholin, Scandinavian Dendro Dating Tyskland och ¹⁴C analys gjordes av International Chemical Analysis, Inc (ICA).

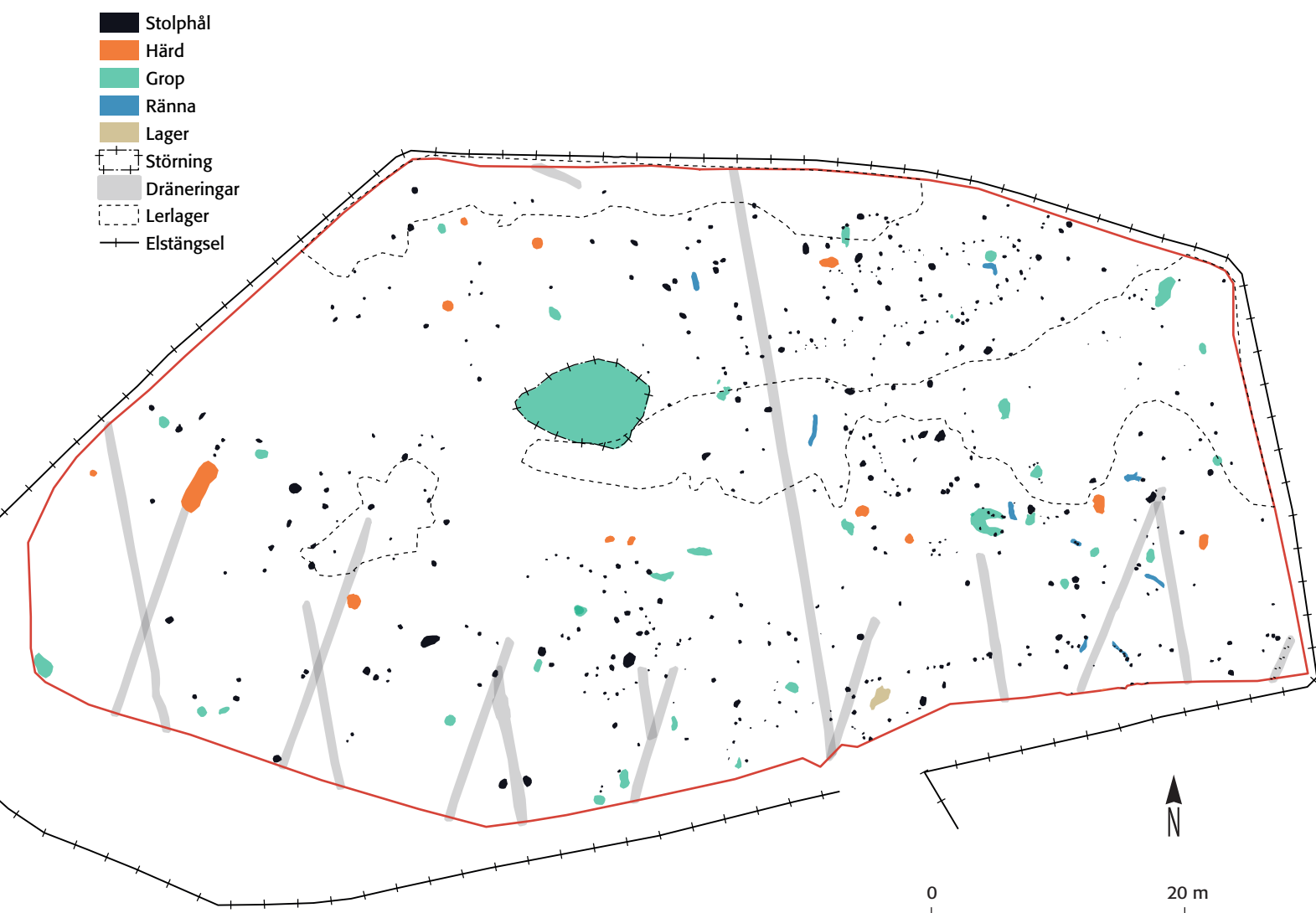
Undersökningsplanens måluppfyllelse

Målen med undersökningsplanen har till en del kunnat uppfyllas. Planerade metoder kunde genomföras och en del av frågeställningarna har besvarats. Framförallt frågor rörande platsens kronologi har fått en del svar. Det har förekommit aktiviteter på platsen under lång tid och åtminstone tre olika byggnadsfaser har konstaterats. Däremot har det inte framkommit några spår som kan relateras till bosättningens ekonomiska försörjning under de olika tidsperioderna. Det bör ha varit kontakt med kringliggande bosättningar, åtminstone tyder såväl dateringar som husens utformning på detta, trots att mängden fynd var ringa.

RESULTAT

Totalt påträffades 599 anläggningar i slutundersökningen, av dessa utgick 35 anläggningar, av återstående undersöktes 280 vilket motsvarar cirka 50%. Detta motsvarar väl vad som beräknades i undersökningsplanen. Anläggningarna bestod av 539 stolphål, 36 gropar, 14 härdar, 9 rännor och ett lager.

Objekttyp	Dokumenterade	Undersökta/handgrävda	Utgår
Grop	36	17	1
Härd	14	11	
Lager	1		
Ränna	9	7	
Stolphål	539	244	34
Totalt:	599	280	35

Figur 2. Slutundersökningsområdet med alla anläggningar samt dräneringar/störningar. Skala 1:500.

Tabell 1. Antal inmätta och antalet handgrävda arkeologiska objekt.

Lab nr	Anl nr	Prov nr	Analysmaterial	BP +/-	2 Sigma	SU/FU
ICA 18C/0431	6241	1PK7151	Kol (Al)	8150 +/- 30 BP	Cal 7190–7050 BC (88,4%)	SU
ICA 18C/0428	3392	1PK6402	Kol (Hassel)	5980 +/- 30 BP	Cal 4950–4780 BC	SU
ICA 18C/0430	6656	1PK7148	Kol (Frö)	4940 +/- 30 BP	Cal 3780–3650 BC	SU
ICA 18C/0427	5500	1PK4408	Kol (Al)	4760 +/- 30 BP	Cal 3640–3510 BC (88,6%)	SU
Beta 468797	868	1PK1634	Kol (Al)	4750 +/- 30 BP	Cal 3637–3509 BC (82,4%)	FU
ICA 18C/0429	6037	1PK6654	Kol (Al)	4570 +/- 30 BP	Cal 3380–3310 BC (46,9%)	SU
Beta 468796	611	1PK1610	Kol (Ek)	4320 +/- 30 BP	Cal 3014–2891 BC (95,4%)	FU
Beta 468795	1612	1PK1623	Kol (Björk)	2480 +/- 30 BP	Cal 774–482 BC (94,9%)	FU
ICA 18C/0433	5000	1PK7242	Kol (Frö)	1770 +/- 30 BP	Cal 130–350 AD	SU
Beta 468794	545	1PK1639	Kol (Hassel)	1620 +/- 30 BP	Cal 382–538 AD (95,4%)	FU
Beta 468799	351	1PK1636	Kol (Al)	1580 +/- 30 BP	Cal 410–546 AD (95,4%)	FU
ICA 18C/0432	1981	1PK7227	Kol (Ek)	1490 +/- 30 BP	Cal 530–650 AD (92,2%)	SU

Tabell 2. ¹⁴C prover från både slutundersökning och förundersökning.

Arkeologiska objekt

Gropar

Totalt påträffades 36 gropar, av dessa undersöktes och grävdes 17 stycken till 50%. En av de undersökta groparna är troligen ett grophus (A 6037), se nedan. Den största av de påträffade groparna, 10 x 6 meter, visade sig dock vara recent.

Härdar

Av 14 påträffade härdar undersöktes och grävdes 11 stycken till 50%. En härd var fyndförande (A 1725), nämligen den i NV med fynd av keramik (Fnr 6) (se fig. 12). Keramiken var av trattbägartyp och efter närmare undersökning av Torbjörn Brorsson tolkades den till en så kallad lerskiva, typologiskt daterad till trattbägartid (TN II/ MN A). Ytterligare en härd utmärker sig från de andra, främst genom sin storlek. Härden A1981 mäter ca 4 x 1,5 meter. Denna härd tolkades först som recent då den låg i anslutning till en av de många dräneringarna som korsar området. Den var fylld med skörbränd sten och större sotiga kolkoncentrationer, men trots sin storlek inget övrigt innehåll. Vid ¹⁴C datering kunde det konstateras att härden var från folkvandringstid/vendeltid (se tabell 2).

Lager

Endast ett lager (L 4419) (se fig. 5) registrerades på hela ytan, lagret påträffades i hus 2, men det var alltför diffust och otydligt, det prioriterades därför bort och undersöktes ej.

Rännor

Av nio registrerade rännor grävdes och undersöktes sju. Av dessa var det endast två som kunde knytas till någon form av konstruktion. Båda dessa tillhör hus nr 2 (se fig. 2). Den ena rännan bildar en del av den östra gavelväggen, medan den andra eventuellt kan knytas till en kortare sidovägg vid en ingång.

Stolphål

Detta är den klart dominerande objekttypen som framgår av tabell 1. Totalt dokumenterades 539 stolphål, av dessa undersöktes 244 av vilka 36 utgick. 210 av stolphålen ingår i de huskonstruktioner som har identifierats.

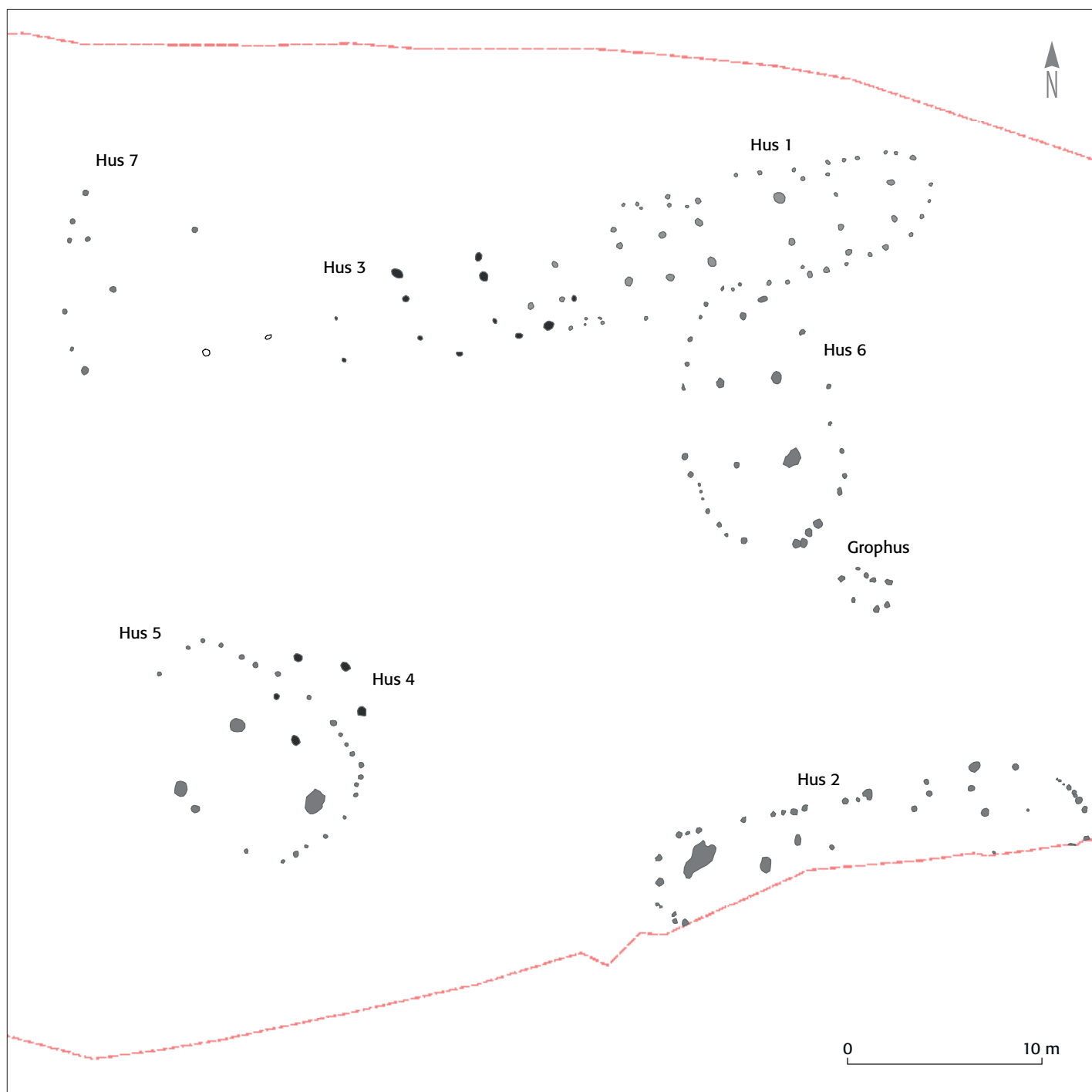
Huskonstruktioner

Inom hela undersökningsytan framkom totalt åtta konstruktioner som har tolkats som en byggnad av något slag. Av dessa utgörs sju av stolphus och ett grophus, vilka kan dateras från tidigneolitikum till romersk järnålder.

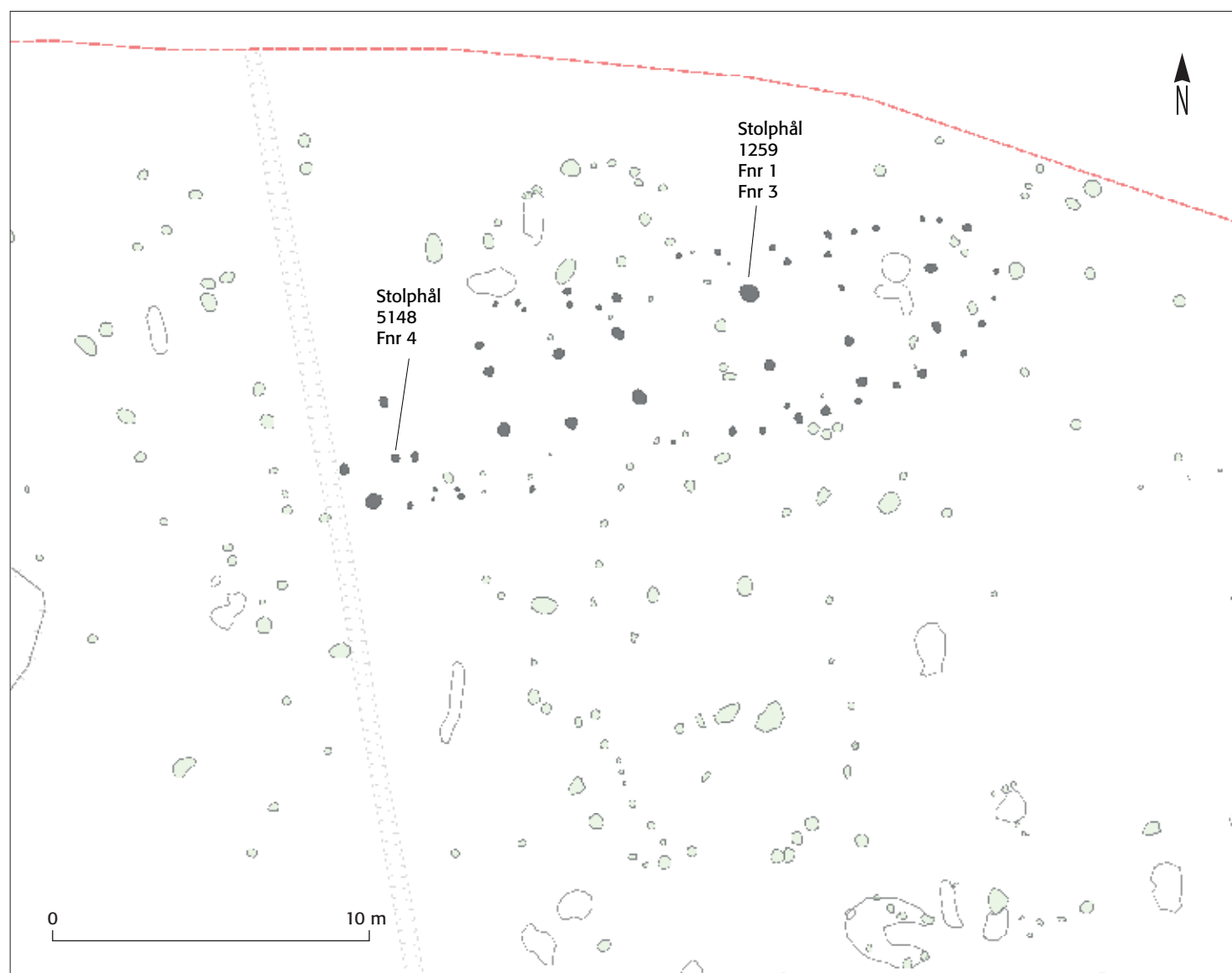
Hus 1

Typ:	Treskeppigt hus
Orientering:	SV-NO
Längd:	≥ 21 meter
Bredd:	5,5 meter
Takbärande stolpar:	14 stycken
Bockbredd (SV-NO):	1,8, 1,9, 2,15, 2,15, 2,30, 1,75, 1,8 meter
Spann mellan bock par (SV-NO):	3,5, 2,1, 2,3, 4,2, 2,7, 2,7 meter
Vägglinje:	Raka långsidor, 33 stolphål (endast östra delen)
Avstånd – vägg och takbärande stolpar:	1,2 till 1,3 meter
Ingång:	-
Ingångsbredd:	-
Övriga anläggningar:	-
Golvyta:	174 kvadratmeter
Fynd:	Keramik och flinta (avslag).
Makrofossil:	?
¹⁴ C-analys:	-
Datering från keramikfynden:	Yngre bronsålder - förromersk järnålder
Datering typologisk:	Yngre romersk järnålder - folkvandringstid

Detta är det mest tydliga av de påträffade husen. Rent typologiskt kan det troligen dateras till förromersk järnålder vilket stämmer väl med de två fynd av keramik (Fnr 3 och 4) som gjordes i detta hus. Det första fyndet (Fnr 3) hittades i en av de centralt belägna takbärarna (A 1259). I samma takbärare hittades också ett fragment av bränt ben (Fnr 1). Det andra fyndet av keramik (Fnr 4) påträffades i en takbärare (A 5148) i den västra delen av huset och dateras till YBÅ-ÄJÅ. Huset har en trolig längd av 21 meter eller mer och är cirka 5,5 meter brett. Huset ligger i huvudsak i ÖV riktning med svag vridning mot SV. Huset har eventuellt varit längre åt väster, där det finns ytterligare stolphål som bildar ytterligare ett hus (hus 3). Man kan i så fall tänka sig att huset har byggts ut/förlängts eller flyttats åt väster i ett senare skede. Huset påminner i sin nuvarande form om hus 9 på RAÄ 163 (Nordvall manus).

Figur 3. Plan över alla huskonstruktioner, som påträffats på ytan. Skala 1:300.

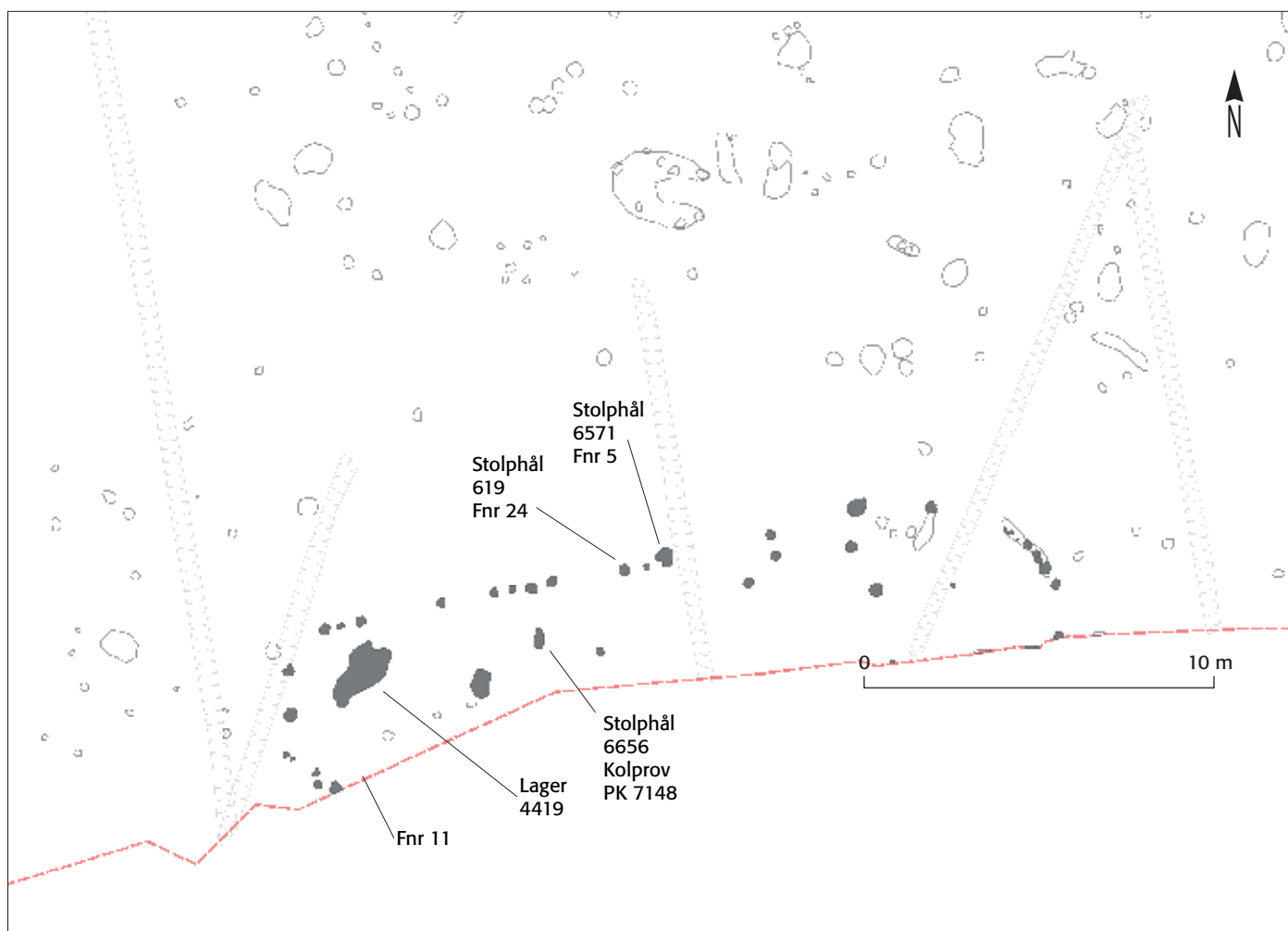

Figur 4. Plan hus 1. Skala 1:200.

Hus 2

Typ:	Tvåskeppigt
Orientering:	SV-NO
Längd:	≥ 22,5 meter
Bredd:	5 meter
Takbärande stolpar:	3 stycken
Bockbredd:	-
Spann mellan bock par:	-
Vägglinje:	Raka långsidor, 25 stolphål (endast norra delen) samt en ränna i östra gaveln.
Avstånd – vägg och takbärande stolpar:	2,0 till 2,2 meter
Ingång:	-
Ingångsbredd:	-
Övriga anläggningar:	1 ränna och 1 lager.
Golvyta:	148 kvadratmeter.
Fynd:	Keramik och flinta.
Makrofossil:	Cyperaceae sp./indet. (halvgräs obestämd)
¹⁴ C-analys:	4940 +/- 30 BP, Cal 3780–3650 BC (2 sigma) (förkolnat frö av halvgräs)
Datering ¹⁴ C:	Tidigneolitikum
Datering typologiskt:	Neolitikum

Detta hus är endast undersökt och dokumenterat på norrsidan, då resten av huset (södra långsidan) låg utanför den schaktade ytan och det fanns ingen möjlighet att utvidga ytan på grund av elstängsel och dumpmassor. Undersökningen visar att detta hus har en längd av 22,5 meter och en antagen ungefärlig bredd av 5 meter med väggar. Det är ungefär lika stort som hus 1, men dateras typologiskt till neolitikum. Detta hus ligger också i ÖV riktning med samma vridning mot SV. Både fyndet av keramik (Fnr 5) och fynden av flinta (Fnr 11 och 24) tyder på att huset är från neolitikum.

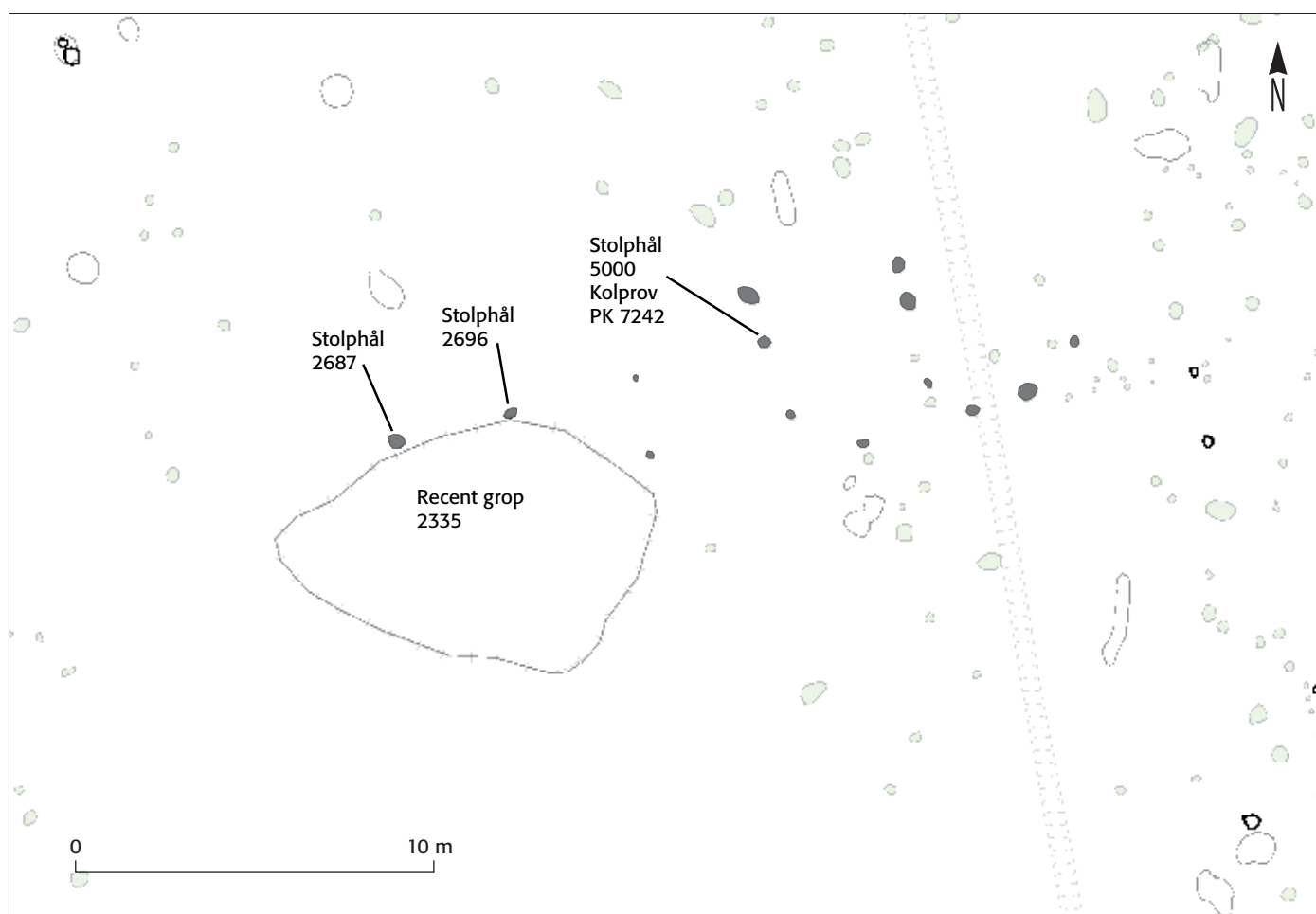

Figur 5. Plan hus 2. Skala 1:200.

Hus 3

Typ:	Treskeppigt
Orientering:	SV-NO.
Längd:	≥ 15 meter
Bredd:	5 meter
Takbärande stolpar:	6 stycken
Bockbredd:	2,20 meter
Spann mellan bock par:	4 meter
Vägglinje:	6 stolphål
Avstånd – vägg och takbärande stolpar:	1,0 – 1,20 meter
Ingång:	-
Ingångsbredd:	-
Övriga anläggningar:	-
Golvyta:	-
Fynd:	-
Makrofossil:	oidentifierat frö
¹⁴ C-analys:	1770 +/- 30 BP, Cal 130-350 AD (2 sigma) (förkolnat frö - oidentifierat)
Datering:	Romersk järnålder

Huset är treskeppigt med en synlig längd av ca 15 meter i SV-NO riktning, alltså samma som hus 1 och 2. Huset kan vara längre åt SV, men det är svårtolkat på grund av en mycket stor recent grop (A 2335) som förstört alla möjligheter till kvarvarande lämningar. I husets längdriktning på nordsidan av den recenta gropan finns två svaga och förstörda anläggningar (A 2696 och A 2687) vilka utgick vid registreringen, men kan vara indikationer på stolphål. Med dessa skulle huset då få en längd av cirka 22 meter istället. Huset dateras till romersk järnålder från ett kolprov (PK 7242) taget i en av takbärarna (A 5000). Detta stämmer med den typologiska tolkningen av huset. Ytterligare en tolkning av hus 3 kan vara att det är en senare förlängning eller utbyggnad av hus 1 åt väster. Men ytterligare bevis för detta har inte gått att få fram.

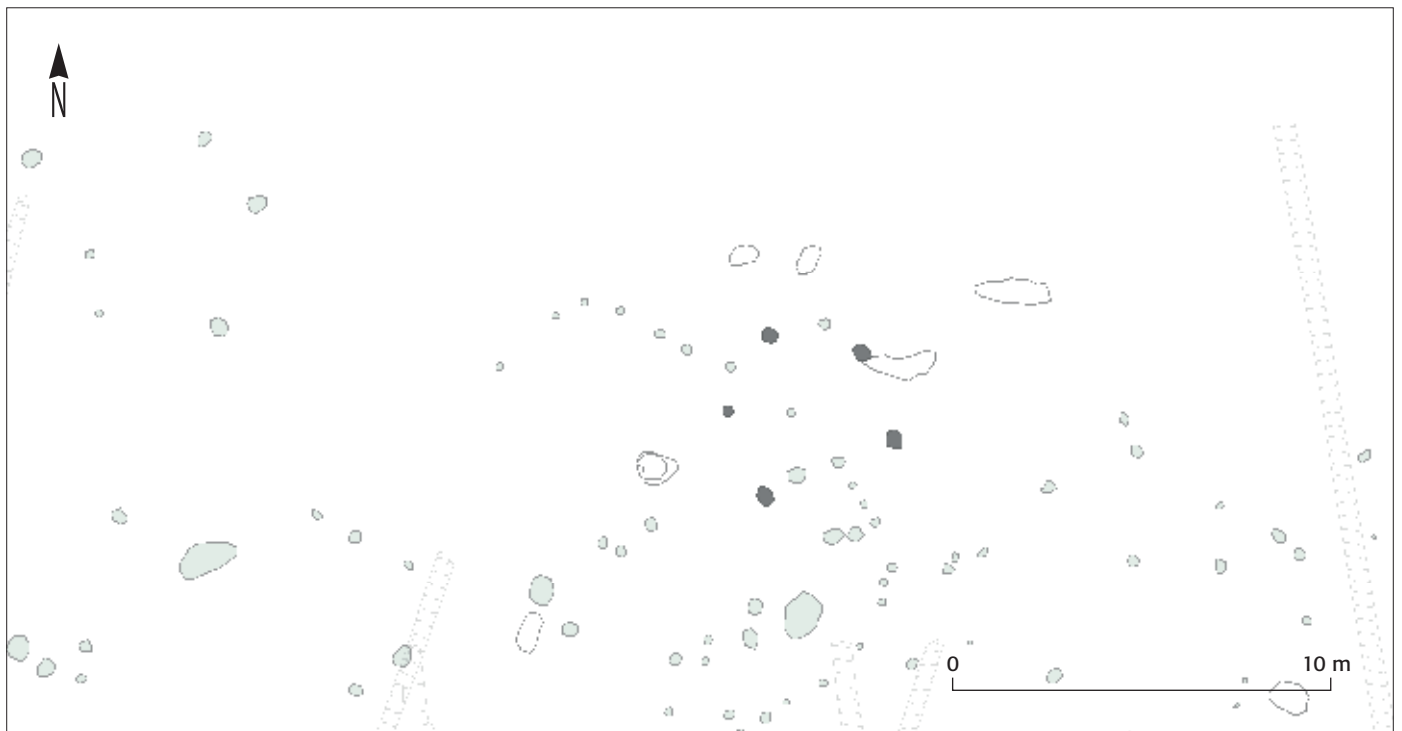
Figur 6. Plan hus 3. Skala 1:200.

Hus 4

Typ:	Fyrstolpshus med klivstock?
Orientering:	Ö-V
Längd:	≥ 3 meter
Bredd:	2,6 meter
Takbärande stolpar:	4
Bockbredd:	-
Spann mellan bockpar:	-
Vägglinje:	-
Avstånd:	-
Ingång:	-
Ingångsbredd:	-
Övriga anläggningar:	-
Golvyta:	ca 10 kvadratmeter
Fynd:	-
Makrofossil:	-
¹⁴ C-analys:	-
Datering:	-

Detta hus har tolkats utifrån stolphålens placering, som ett fyrstolpshus med klivstock på norrsidan (A 5393). Gissningsvis rör det sig om någon variant av förrådsbyggnad med upphöjt golv. Det är rektangulärt, cirka 4 x 2,5 meter. (jämför hus 17, Söndrum RAÄ 98) (Tegnhed 2013)

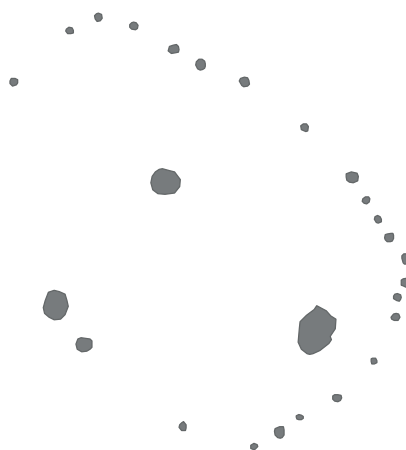

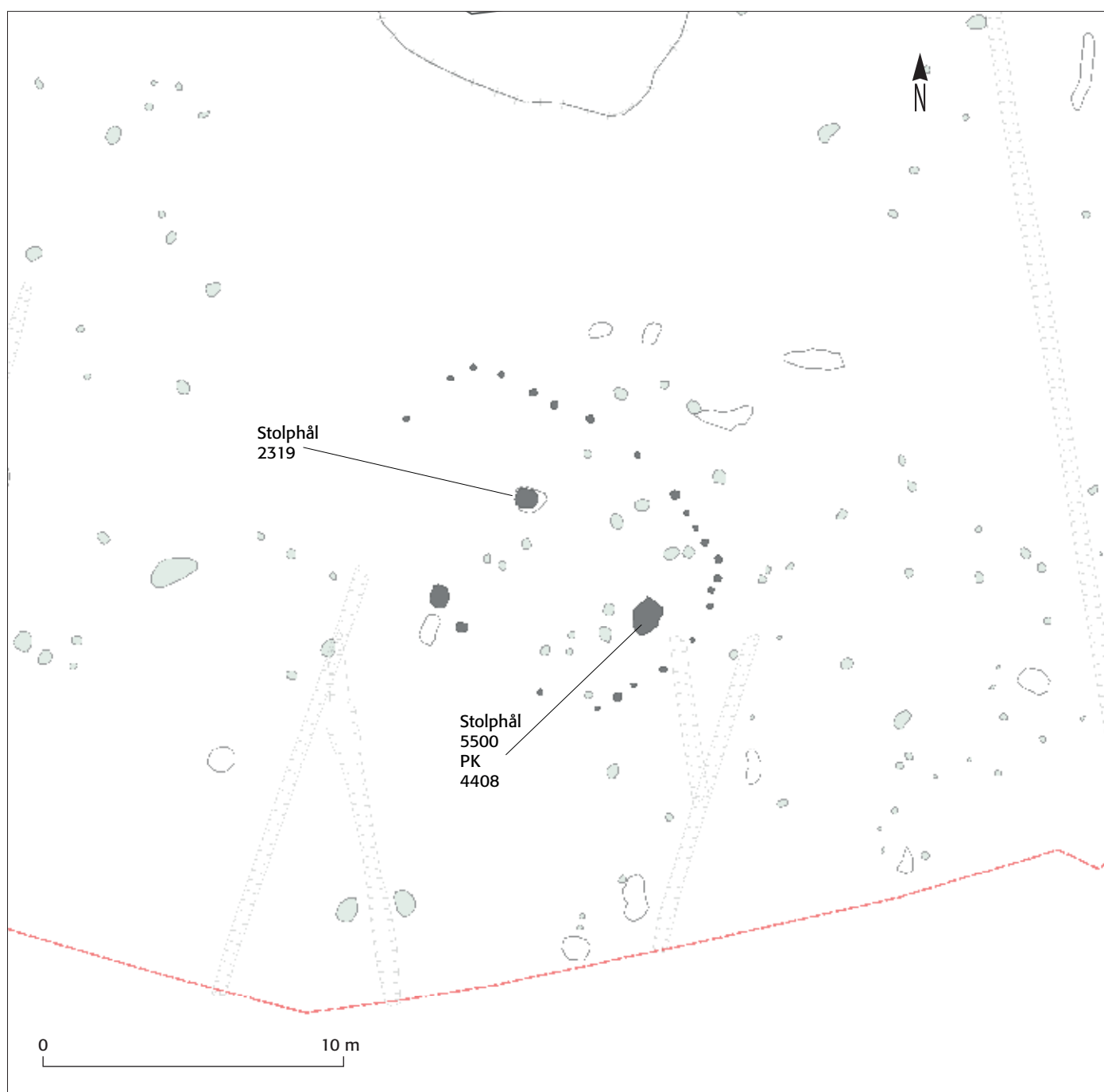
Figur 7. Plan Hus 4, fyrstolpshuset. Skala 1:200.

Hus 5

Typ:	Tvåskeppigt
Orientering:	NV-SO
Längd:	≥ 12 meter
Bredd:	8 meter
Takbärande stolpar:	2 stycken
Bockbredd:	-
Spann mellan bock par:	-
Vägglinje:	23 stolphål konvexa vägglinjer
Avstånd – vägg och takbärande stolpar:	3,5 – 4,0 meter
Ingång:	-
Ingångsbredd:	-
Övriga anläggningar:	-
Golvyta:	81 kvadratmeter
Fynd:	-
Makrofossil:	cf. Euphorbia spp. Törelväxt obestämd
¹⁴ C-analys:	4760 +/- 30 BP, Cal 3640–3510 BC (2 sigma) (kol från al)
Datering:	Tidigneolitikum

Detta hus ligger i nordsydlig riktning med en vridning mot nordväst. Det har konvexa väggar och tolkas som tvåskeppigt då det endast finns två möjliga takbärare. Den norra takbäraren utgörs av vad som först tolkades som en stenfylld grop (fd. G2319), men som har tolkats om till stolphål (A2319). Husets datering är från kolprov (PK 4408) taget i den södra takbäraren (A 5500).

Figur 8. Plan hus 5. Skala 1:200.

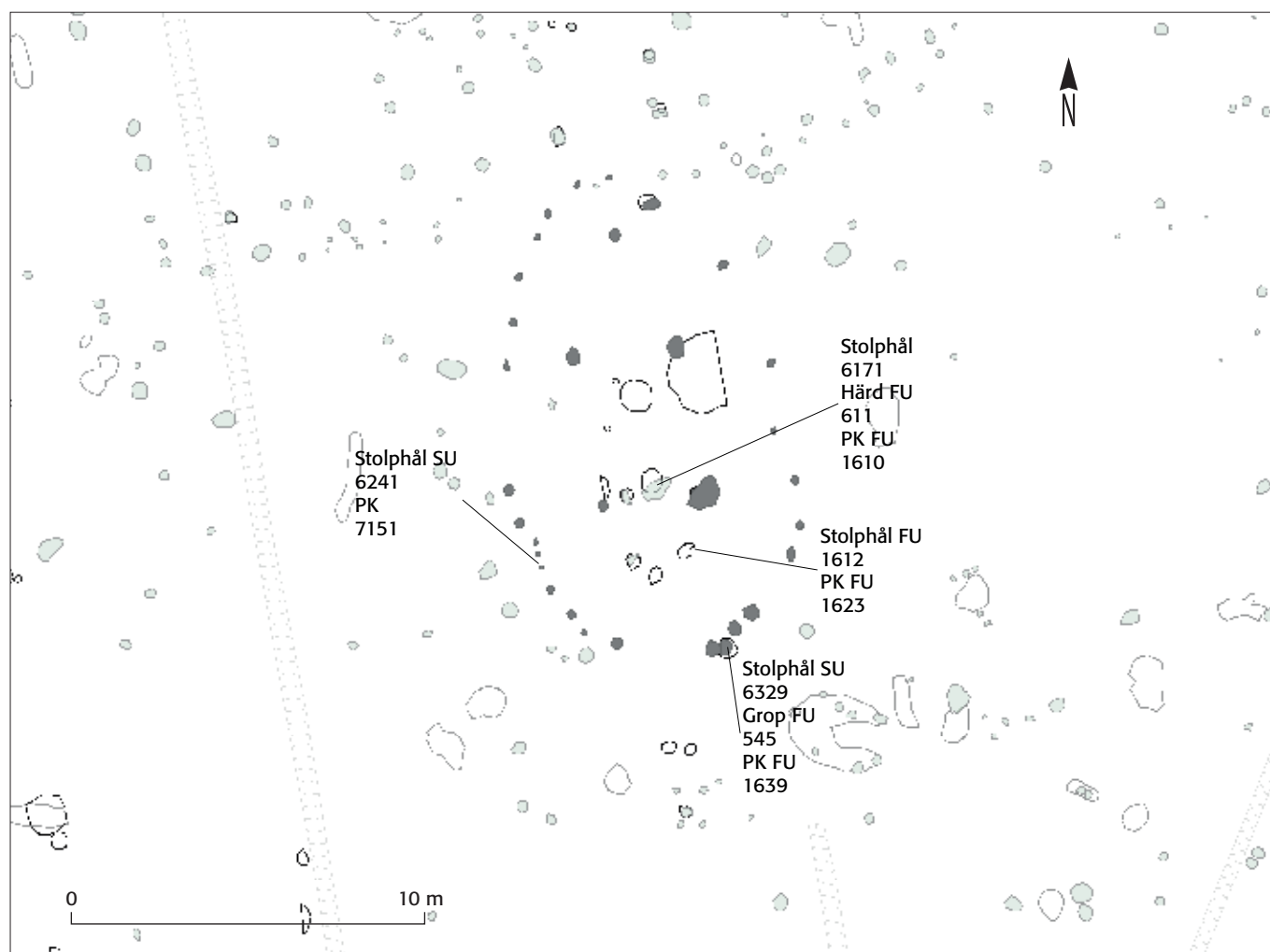
Hus 6

Typ:	Treskeppigt
Orientering	:N-S
Längd:	≥ 14 meter
Bredd:	8 meter
Takbärande stolpar:	4 stycken
Bockbredd:	3 meter
Spann mellan bock par:	4,25 meter
Vägglinje:	28 stolphål konvexa vägglinjer
Avstånd – vägg och takbärande stolpar:	1,8-2,2 meter
Ingång:	-
Ingångsbredd:	-
Övriga anläggningar:	-
Golvyta:	85 kvadratmeter
Fynd:	-
Makrofossil:	-
¹⁴ C -analys:	8150 +/- 30 BP, Cal 7190-7050 BC (kol från al), 4320 +/- 30 BP, Cal 3014–2891 BC (kol från ek), 2480 +/- 30 BP, Cal 774–482 BC (kol från björk), 1620 +/- 30 BP, Cal 382–538 AD (kol från hassel)
Datering typologisk:	Yngre romersk järnålder

Huset ligger i NS riktning, den norra kortsidan tangerar och delar eventuellt även något stolphål med hus 1 på dess södra långsida. Det har inte varit möjligt att se någon skillnad i fyllningen på dessa stolphål. Hus 6 är 14 meter långt och 8 meter i bredd. Huset påminner om det så kallade ”propellerhuset” hus 1 på Kårarp, RAÄ 76. (Carlie 2011), men är något bredare än detta. Typologiskt och med stöd från ett ¹⁴C prov (FU-PK 1639) från ett stolphål (A 6329 (FU A 545)) i den södra gaveln dateras huset till yngsta romersk järnålder – folkvandringstid, vilket också stämmer bra med Kårarpshuset som daterades till yngre romersk järnålder.

Det finns tre olika ^{14}C dateringarna inom detta hus från förundersökningen. Dessa är mellaneneolitikum (FU-A 611) yngre bronsålder (FU-A 1612) och folkvandringstid (FU-A 545). Samt en från slutundersökningen från mesolitikum (PK 7151). Denna enda datering är från ett stolphål (A 6241) i den västra vägglinjen, och beskriver snarare en tidigare fas på platsen.

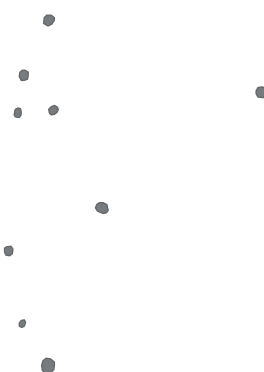

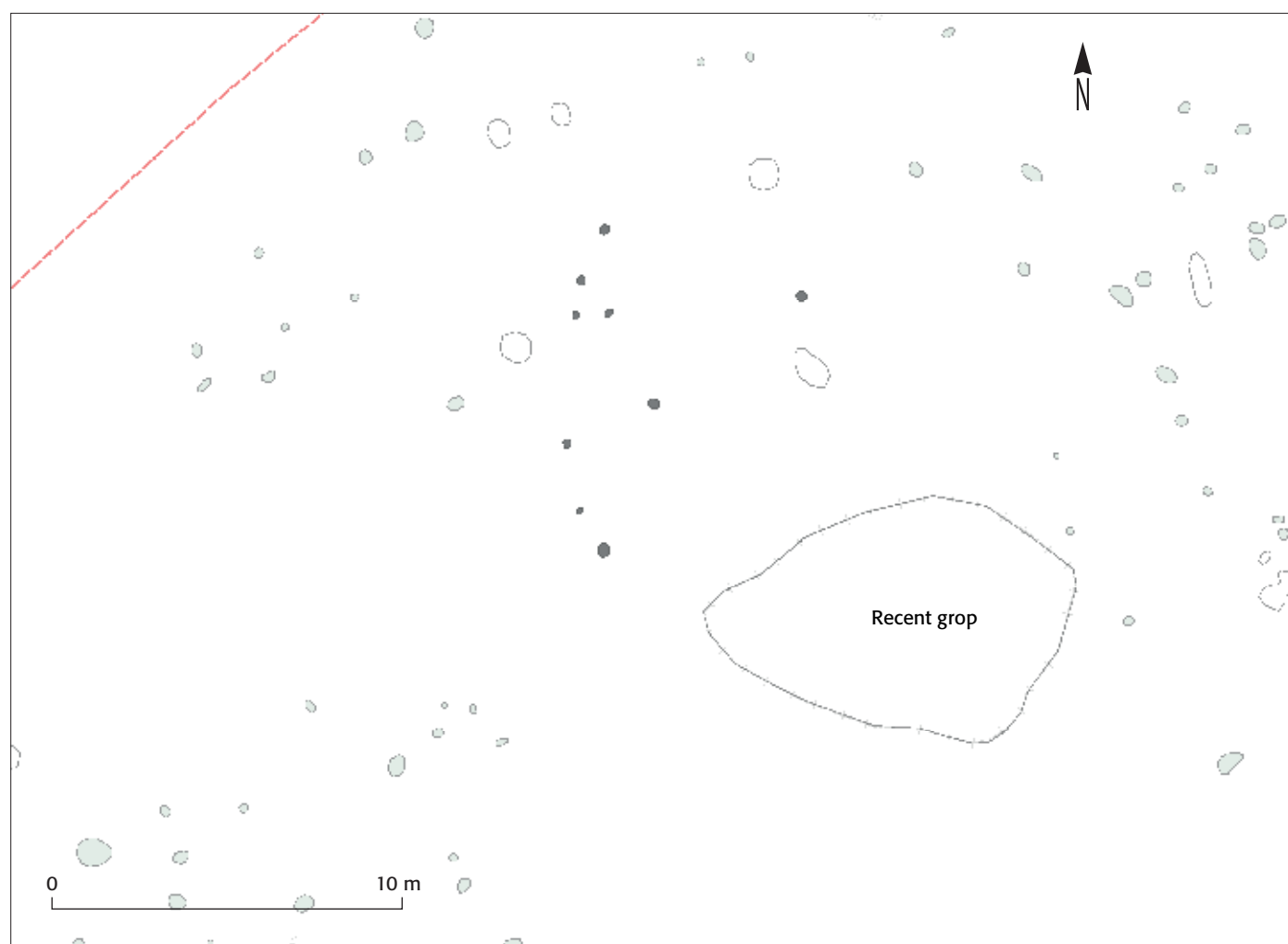
Figur 9. Plan hus 6. Skala 1:200.

Hus 7

Typ:	Treskeppigt?
Orientering:	N-S
Längd:	≥ 13,5 meter?
Bredd:	7,5 meter ?
Takbärande stolpar:	1 styck
Bockbredd:	-
Spann mellan bock par:	-
Vägglinje:	7 stolphål, konvexa vägglinjer
Avstånd – vägg och takbärande stolpar:	ca 2,5 meter?
Ingång:	-
Ingångsbredd:	-
Övriga anläggningar:	-
Golvyta:	ca 80 kvadratmeter?
Fynd:	-
Makrofossil:	-
¹⁴ C-analys:	-
Datering:	-

Detta eventuella hus är väldigt fragmentariskt och det är endast ett fåtal stolphål och delar av den V vägglinjen som framkommit, men det tyder ändå på ett hus i NS riktning av samma typ som hus 6, kanske ca 13,5 meter långt och ca 7,5 meter i bredd. Finns endast ett stolphål som kan vara en takbärare kvar, men det är till formen i stort sett identiskt med hus 6.

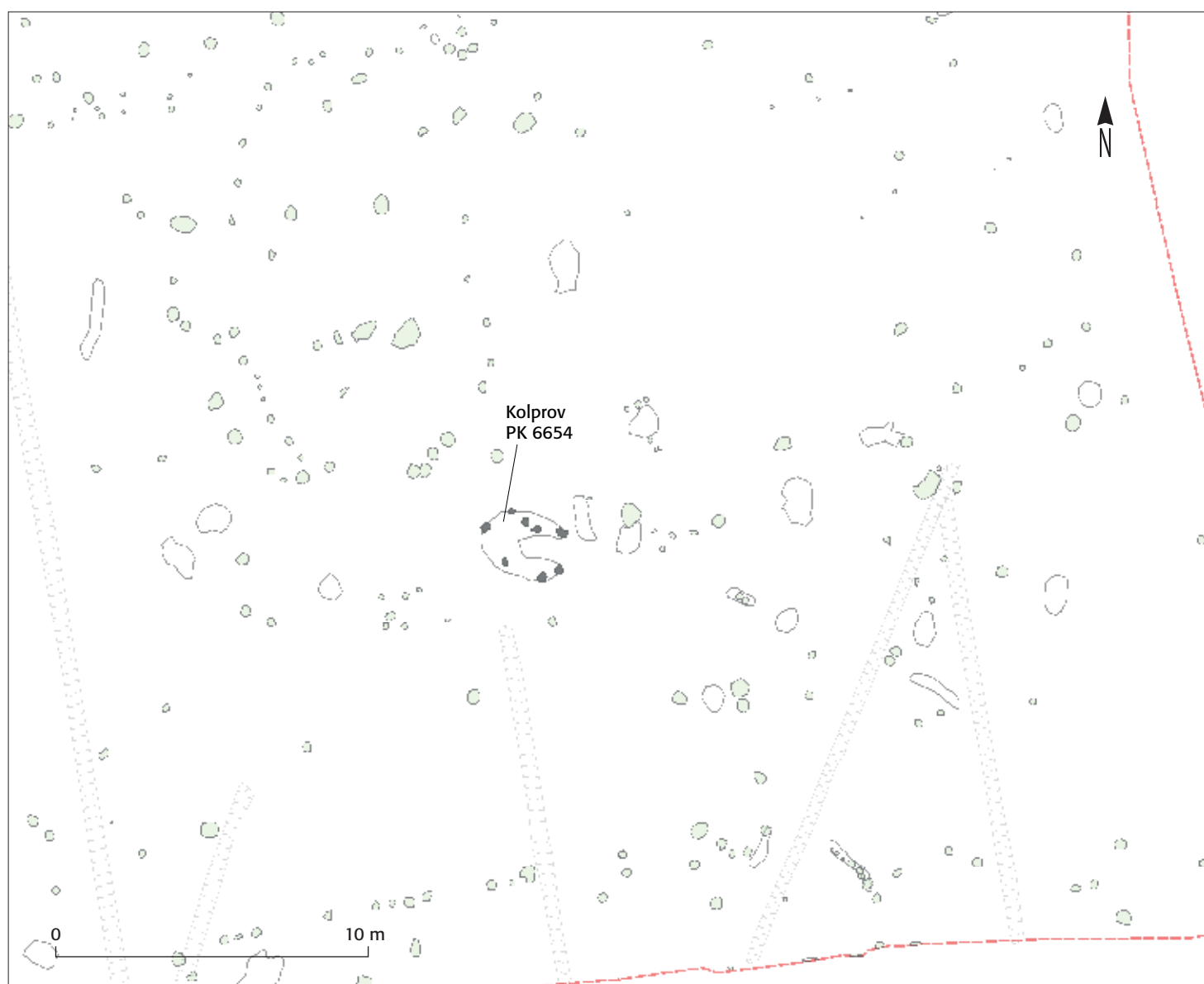
Figur 10. Plan hus 7. Skala 1:200.

Grophus

Typ:	Grophus
Orientering:	V-Ö
Längd:	≥ 3 meter
Bredd:	meter
Takbärande stolpar:	4
Bockbredd:	-
Spann mellan bock par:	-
Vägglinje:	-
Avstånd:	-
Ingång:	-
Ingångsbredd:	0,9 m
Övriga anläggningar:	-
Golvtyta:	ca 5 kvadratmeter
Fynd:	flinta (avslag)
Makrofossil:	-
¹⁴ C-analys:	4570 +/- 30 BP, Cal 3380-3310 BC (kol från al)
Datering:	Tidigneolitikum / Mellanneolitikum

Grophuset är ovalt ca 3m långt och 2m i bredd. Det ligger i V-Ö riktning. Själva gropen är otydlig åt öster, därav får den formen av en hästsko (se fig. nedan), vilket antyder att ingången har varit på den östra sidan av huset. Gropen har en yta om cirka 3,7 kvadratmeter, men den totala golvytan är ca 5 kvadratmeter. I gropen togs ett kolprov (Pk 6654), vilket visar på en datering till tidigneolitikum/ mellanneolitikum. Vid undersökningen av grophuset hittades också ett flertal flintavslag, men dessa var alltför fragmentariska och intetsägande för att kunna ge någon ytterligare tolkning av husets funktion.

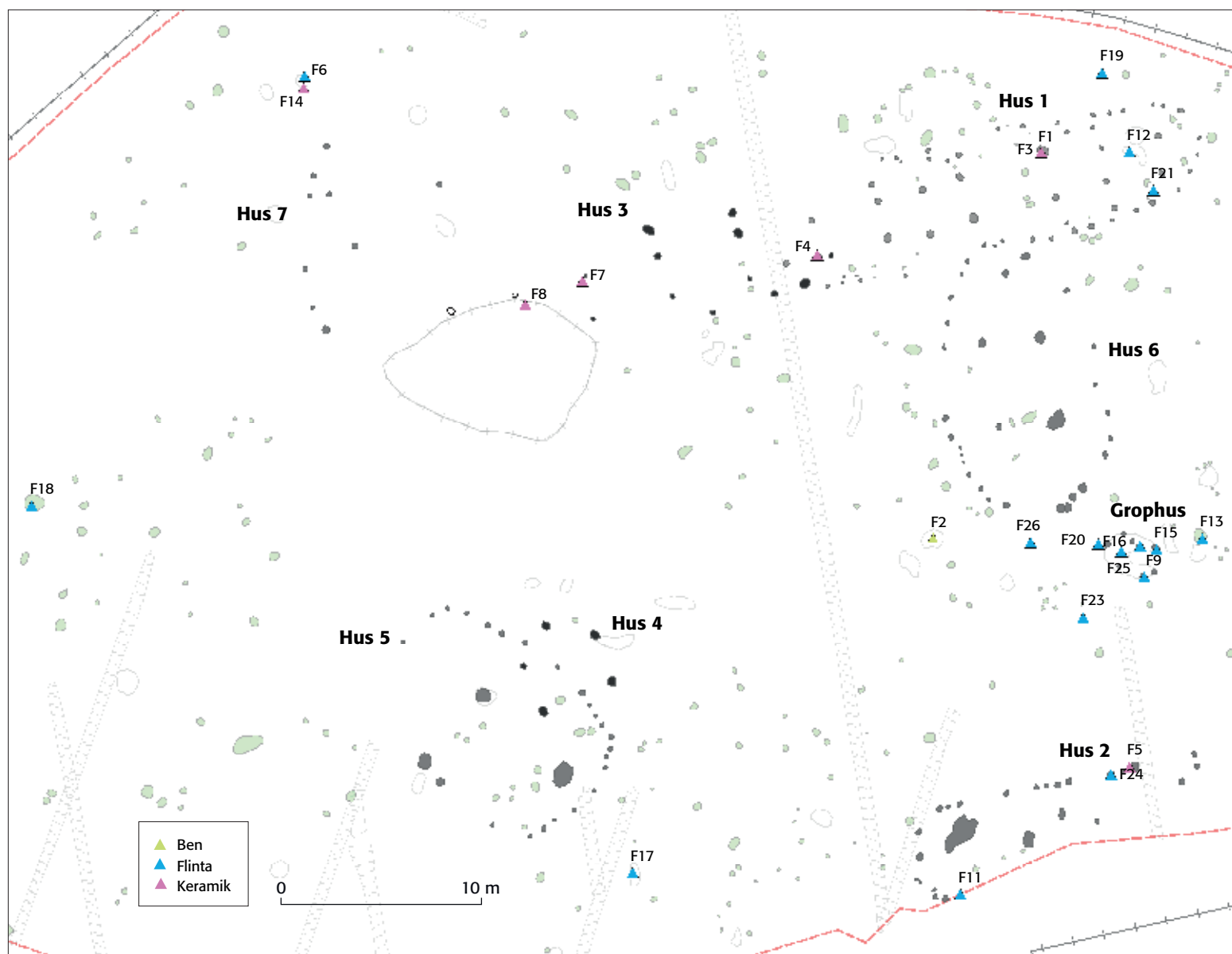

Figur 11. Plan grophus. Skala 1:200.

FYND

Material	Fyndposter	Antal	Vikt i gram
Flinta	16	23	1110,7
Br. Ben	2	12	1
Keramik	6	339	2204
Summa	24	374	3315,7

Tabell 3. Alla fynd.

Figur 12. Alla inmätta fynd på undersökningsytan. Skala 1:300.

Flinta

Flintmaterialet bestod nästan uteslutande av ordinära avslag, förutom två avslag som båda har bruksretusch i olika form. Det första avslaget (Fnr 11) se fig. 13, som först tolkades som en bit av ett spån, men som snarare är ett avslag från en spånkärna och som kan ha använts som en kniv/redskap. Det andra avslaget (Fnr 24) se fig. 13, har också spår av bruksretusch och har kanske använts som skrapa eller liknande. Spånkärneavslaget hittades i den västra delen av hus 2, i närheten av ett stolphål (A6462). Skrapan återfanns i ett av väggstolphålen (A619) på den norra sidan av hus 2. Utöver fynden hittades också mitt på undersökningsytan vad som närmast kan tolkas som ett råämne av flinta. Det hittades i närheten av grophuset. Det kan här också nämnas att det under den föregående utredningen påträffades ett fragment av en spetsnackig yxa i matjordslagret ett tiotal meter väster om det nu aktuella undersökningsområdet. (Nordvall 2016)

Figur 13. Spånkärneavslag med bruksretusch (F11) t.v. och avslag med bruksretusch (F24) från hus 2. Skala: 1:1. Foto: Patrik Hallberg. (fotonr. 2018-57-09).

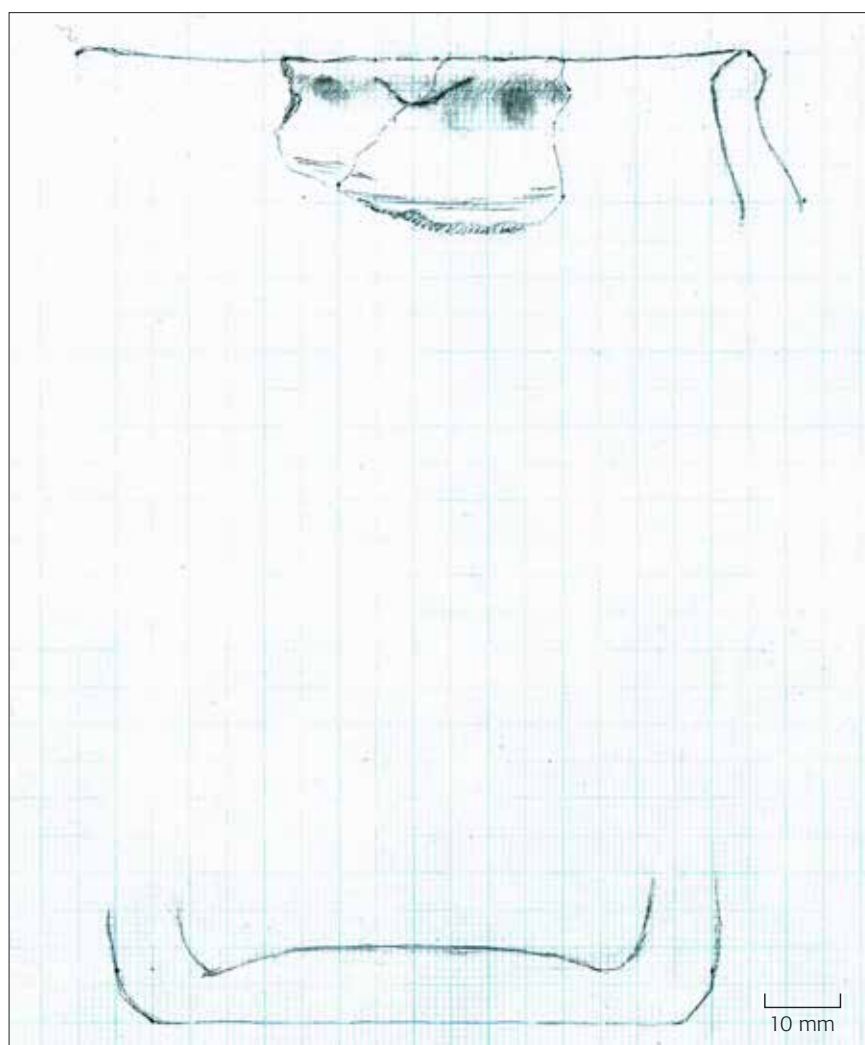
Keramik

Det keramiska materialet bestod mest av skärvor från yngre bronsålder/förromersk järnålder, men också ett fynd av trattbägarkeramik (Fnr 6). Totalt registrerades fyra olika fyndenheter med keramik. Av de fyra keramikfynden kan två föremål urskiljas.

Det första föremålet (Fnr 3) (se fig. 14 och 15) är resterna efter ett husoffer som påträffades i en av takbärarna (A 1259) till hus 1, i husets östra del. Det består av bitar av buk, bottenkant och mynning (109st bitar ca 1,4kg). Det var förmodligen ett brukskärl med en flat botten med en diameter på cirka 16 cm och en diameter vid mynningen på cirka 18 cm, svartbränd inuti och flammigt rödgul med mörka partier på utsidan. Facetterad mynning, halsen ojämnt konkav, kärlets skuldra samt övre delen av buken rabbat (alternativt strierat), nedre delen glättad, fingerintryck längs med halsen. Magringskorn av granit cirka 1mm. Svart beläggning på flertalet skärvor, framförallt på insidan av skärvorna. Kärlet dateras typologiskt till FRJÅ. Dokumenterades, ritades och daterades i fält av Madeleine Nilsson.

Figur 14. Husoffer (F4) från takbärare i hus 1. Foto: Madeleine Nilsson (fotonr. 2018-57-08).

Figur 15. Mynningsbit och bottenprofil från husoffret (F3). Skala 1:1.
Skiss: Madeleine Nilsson. HMAK 4487:9.

Figur 16. Kantdelarna från lerskivan (Fnr 6) som hittades i härden i den NV delen av undersökningsytan. Foto: Patrik Hallberg (fotonr. 2018-57-05).

Keramikföremål två (Fnr 6) (se fig. 16) är förmodligen en så kallad lerskiva av trattbägartyp som typologiskt dateras till TN II/MN A. Lerskivor är en karaktäristisk typ av keramikföremål inom Trattbägarkulturen. Funktionen har diskuterats, men troliga användningsområden kan vara som tallrik att äta på, lock till ett annat kärl, plattor att ställa andra kärl på, eller som "bakplåt" för bakning av bröd (Persson 1998:149). Lerskivan är ca 21 cm i diameter och ca 1,5 cm tjock. Den har dekor på kanten i form av tvärgående streck/intryck. Lerskivan påträffades i en härd (A 1725) i den nordvästra delen av undersökningsytan. Detta fynd kan därför inte knytas till någon av de påträffade huskonstruktionerna som de andra keramikfynden, men det stärker tolkningen att det varit mänsklig aktivitet på platsen redan under neolitikum. Utöver lerskivans typologiska datering till neolitikum, finns fyra olika ¹⁴C-dateringar av huskonstruktioner som dateras till neolitikum, nämligen från grophuset, hus 2, hus 5 samt hus 6.

De övriga två fynden av keramik kan knytas till huskonstruktioner.

Det första en skärva (Fnr 4) som typologiskt dateras till YBÅ/ÄJÄ. Den kom från ett stolphål (A 5148), antagligen en takbärare som ligger i den västra delen av hus 1.

Den andra skärvan (Fnr 5) som till utseende och magring tolkas som neolitisk, kommer från ett väggstolphål (A 6571) i den norra väggen till hus 2. Kan eventuellt vara en ingångsstolpe.

Ben

Två fynd av brända ben gjordes också, benresterna var små och fragmentariska, det första fyndet gjordes i samma takbärare (A 1259) från hus 1 som innehöll husoffret. Det andra benfyndet kommer från en härd (A 6467) strax väster om grophuset och hus 6. Inga analyser gjordes på benmaterialet.

SYNTES

Materialet är fragmentariskt och dateringarna i viss mån motsägelsefulla och svårtolkade, speciellt i hus 6. Men den sammantagna bilden påvisar upprepad mänsklig närvaro från slutskedet av mesolitikum till vendeltid. Dock sannolikt med större eller mindre kontinuitetsbrott mellan gångerna. Den lilla upphöjda "sandreveln" mitt i det stora lerområdet förefaller ha varit tilltalande som lämplig boplatsyta vid flera återkommande tillfällen. Kronologin på platsen kan därmed delas in i flera faser. Där den tidigaste fasen utgörs av sporadiska härdar och eventuella konstruktioner. Denna fas följs sedan av faser som präglas av flera bebyggelseperioder från slutskedet av mesolitikum, neolitikum, förromersk järnålder till folkvandringstid och vendeltid.

Fas 2 den neolitiska fasen utgörs av hus 2, hus 5 samt grophuset.

Fas 3, förromersk till romersk järnålder som representeras av hus 1, hus 3 och hus 6.

Därefter följer sporadiska nedslag från senare tider, men utan synliga spår av bebyggelse.

SAMMANFATTNING

Med anledning av att Halmstads kommun arbetar fram en ny detaljplan för utökning av Kistinge industriområde har Kulturmiljö Halland utfört en särskild arkeologisk undersökning av Snöstorp RAÄ 122 inom fastigheten Fyllinge 20:393. Undersökningen gjordes under 3 veckor i november 2017. November innebar en blandad väderlek med såväl sol som bitande regn och frost med tjäle. Till följd av den sena årstiden och att marken i huvudsak bestod av siltig/grusig sand samt morängrus kunde inga kulturlager eller lager urskiljas. Sammanfattningsvis kan man säga att platsen har haft ett flertal bosättningar under flera tusen år. Dateringarna sträcker sig från mesolitikum fram till vendeltid. Det registrerades åtta olika byggnadslämningar varav fyra var treskeppiga hus, två var tvåskeppiga, ett var ett grophus, samt ett möjligt fyrstolpshus.

REFERENSER

- Carlie L. 2011. *Kårarp. Hus och gårdar under brons- och järnålder*, Halland, Öv-raby socken, Halmstad 7:71 mfl, RAÄ 76, Arkeologiska rapporter från Hal-lands läns museer 2011:4, Halmstad.
- Nordvall, L. 2016. *Inför utvidgning av Kistinge industri*. Arkeologisk utredning 2016 Halland, Halmstads kommun, Snöstorps socken, Fyllinge 20:393 m fl. Kulturmiljö Halland arkivrapport
- Nordvall, L. (manus) Arkeologisk undersökning av Eldsberga RAÄ 37, 144, 145 och 163, Eldsberga socken, Fyllinge 20:393, Halmstad kommun, Kulturmiljö Halland

- Persson P. 1998: Neolitikums början *Undersökningar kring jordbrukets introduktion i Nordeuropa* Coast to coast-book 1, GOTARC SERIE B: nr. 11
- Tegnhed S. 2013. *Trelleborgshus och en brunn i Söndrums kyrkby under en omvälvande tid i Halland*. Halland, Halmstad kommun, Söndrum socken, Söndrum 3:15, RAÄ Söndrum 98. Arkeologisk undersökning 2013. Arkeologiska rapporter från Hallands läns museer 2017:2, Halmstad.
- Toreld, C. & Wranning P. 2003. *Framgrävt förflutet från Fyllinge, volym 1. Resultat från undersökningarna 2001–2002*. Arkeologiska rapporter från Landsantikvarien 2003:3. Fyllinge 9:437, Snöstorps socken, Halland. Halmstad

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens dnr: 431-4447-17

Kulturmiljö Hallands dnr: 2017–290

Uppdragsgivare: Halmstads kommun, Samhällsbyggnadskontoret

Utförandetid: 2017-11-06 – 2017-11-24

Personal: Patrik Hallberg (projektledare), Mats Nilsson och Madeleine Nilsson

Läge: Halland, Halmstads kommun, Snöstorps socken, Fyllinge 20:393, RAÄ 122, Koordinater X: 6278229, Y: 373918,9.

Koordinatsystem: SWEREF 99 TM

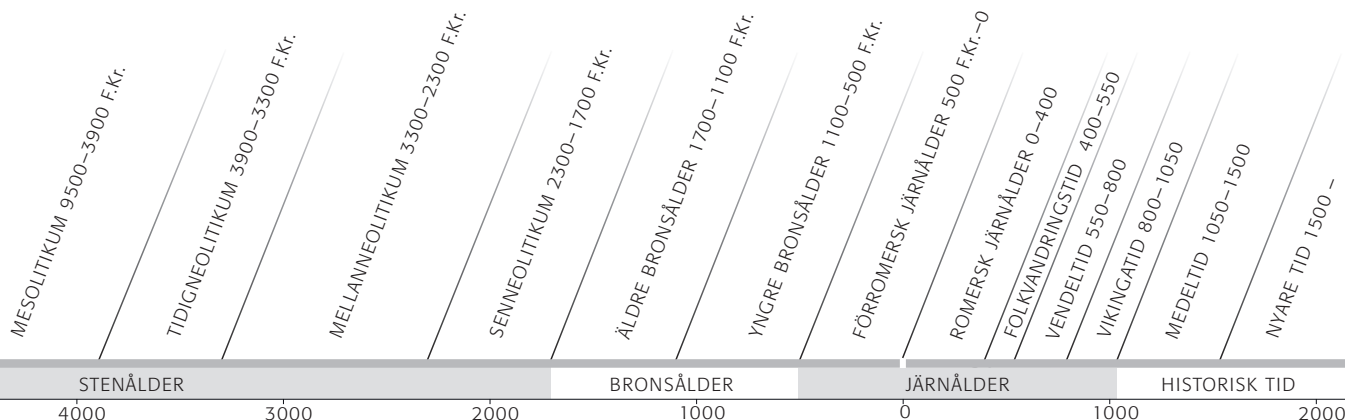
Höjdsystem: RH 2000

Undersökt yta: 3962 m²

Dokumentation: Samtliga schakt och anläggningar är inmätta digitalt inom ramen för Intrasis Version 2:2 (Snöstorp2017290S). Foton har nummer 2018-57:1–9 och ritningar har HMAK 4487:1–9. Allt arkivmaterial förvaras i Kulturmiljö Hallands arkiv. Fynden förvaras på Hallands kulturhistoriska museum.

Fynd: I väntan på fyndfördelning har fynden tilldelats accessionsnummer VM 300012: 1-26.

Datering: Mesolitikum, tidigneolitikum, mellanneolitikum, yngre bronsålder, förromersk järnålder, romersk järnålder, folkvandringstid, vendeltid

BILAGOR

Bilaga 1

Anläggningar

Anl. Nr	Anl. Typ	Längd	Bredd	Djup	Kontext
226	Stolphål	0,84	0,46	0,17	
246	Stolphål	0	0	0	
256	Grop	0	0	0	
268	Grop	0	0	0	
282	Stolphål	0	0	0	
294	Stolphål	0,36	0,32	0,16	
304	Stolphål	0,44	0,42	0,14	
315	Stolphål	0	0	0	
323	Stolphål	0	0	0	
332	Stolphål	0	0	0	
343	Stolphål	0	0	0	
351	Stolphål	0,45	0,3	0,18	
361	Stolphål	0,36	0,3	0,38	
375	Stolphål	0,5	0,44	0,47	
385	Grop	0	0	0	
402	Stolphål	0	0	0	
414	Stolphål	0	0	0	
425	Grop	0,65	0,6	0,1	
438	Stolphål	0	0	0	
446	Stolphål	0	0	0	
454	Stolphål	0	0	0	
463	Grop	0	0	0	
484	Stolphål	0	0	0	
493	Stolphål	0,6	0,5	0,13	
504	Stolphål	0,4	0,3	0,1	
514	Stolphål	0	0	0	
522	Stolphål	0	0	0	
531	Stolphål	0	0	0	
538	Stolphål	0	0	0	
547	Stolphål	0,48	0,4	0,2	
558	Stolphål	0	0	0	
571	Grop	0	0	0	
586	Stolphål	0	0	0	
595	Grop	1,35	0,66	0,25	
609	Stolphål	0	0	0	
619	Stolphål	0,12	0,17	0,01	Hus 2
630	Stolphål	0,32	0,33	0,18	Hus 2
638	Stolphål	0,2	0,4	0,15	Hus 2
646	Stolphål	0,32	0,23	0,07	Hus 2
654	Stolphål	0,16	0,66	0,15	Hus 2
666	Ränna	0,9	0,25	0,18	Hus 2
682	Ränna	2,15	0	0	Hus 2
704	Stolphål	0	0	0	
714	Grop	0	0	0	
727	Stolphål	0	0	0	
738	Stolphål	0	0	0	
750	Grop	0,6	0,9	0,21	

Anl. Nr	Anl. Typ	Längd	Bredd	Djup	Kontext
760	Stolphål	0	0	0	
768	Stolphål	0	0	0	
777	Stolphål	0	0	0	
786	Grop	0	0	0	
800	Ränna	2	0,4	0,2	
818	Stolphål	0	0	0	
826	Stolphål	0	0	0	
834	Stolphål	0	0	0	
844	Stolphål	0	0	0	
852	Stolphål	0	0	0	
861	Stolphål	0	0	0	
871	Stolphål	0,6	0,26	0,18	
880	Stolphål	0	0	0	
891	Stolphål	0,34	0,34	0,1	
901	Stolphål	0	0	0	
909	Stolphål	0	0	0	
918	Stolphål	0	0	0	
929	Stolphål	0	0	0	
940	Stolphål	0	0	0	
948	Hård	0,54	0,92	0,11	
963	Stolphål	0,34	0,4	0,18	
972	Stolphål	0	0	0	
983	Grop	0,7	1	0,15	
994	Stolphål	0	0	0	
1002	Stolphål	0	0	0	
1010	Stolphål	0,26	0,25	0,08	
1018	Stolphål	0,2	0,17	0,06	
1026	Stolphål	0,3	0,3	0,08	
1035	Stolphål	0,32	0,4	0,07	
1045	Grop	0,6	1	0,32	
1057	Grop	0	0	0	
1078	Stolphål	0	0	0	
1088	Stolphål	0	0	0	
1097	Stolphål	0	0	0	
1107	Stolphål	0	0	0	
1117	Stolphål	0	0	0	
1126	Stolphål	0	0	0	
1136	Stolphål	0,51	0,5	0,23	
1147	Stolphål	0	0	0	
1157	Stolphål	0	0	0	
1168	Stolphål	0	0	0	
1177	Stolphål	0	0	0	
1185	Stolphål	0	0	0	
1194	Stolphål	0,5	0,44	0,26	
1203	Stolphål	0	0	0	
1212	Stolphål	0	0	0	
1222	Grop	1,45	1	0,35	
1235	Stolphål	0	0	0	
1243	Stolphål	0,45	0,45	0,09	
1252	Stolphål	0,27	0,27	0,11	Hus 1
1259	Stolphål	0,62	0,5	0,33	Hus 1
1270	Stolphål	0,43	0,43	0,29	Hus 1
1279	Stolphål	0,27	0,45	0,22	
1288	Stolphål	0,37	0,24	0,16	Hus 6

Anl. Nr	Anl. Typ	Längd	Bredd	Djup	Kontext
1298	Stolphål	0,59	0,59	0,23	Hus 1
1307	Stolphål	0,47	0,47	0,27	Hus 1
1317	Stolphål	0,48	0,48	0,33	Hus 1
1327	Stolphål	0,6	0,5	0,15	
1338	Grop	0,7	0,34	0,08	
1355	Stolphål	0	0	0	
1365	Härd	1,93	0,56	0,36	
1383	Stolphål	0	0	0	
1395	Stolphål	0	0	0	
1406	Stolphål	0	0	0	
1416	Stolphål	0	0	0	
1426	Stolphål	0,4	0,4	0,18	
1435	Stolphål	0	0	0	
1443	Stolphål	0	0	0	
1451	Stolphål	0,68	0,6	0,34	
1462	Stolphål	0	0	0	
1471	Stolphål	0	0	0	
1483	Stolphål	0,65	0,65	0,43	Hus 3
1494	Stolphål	0,5	0,5	0,25	Hus 3
1504	Ränna	0	0	0	
1520	Stolphål	0	0	0	
1531	Stolphål	0,4	0,34	0,08	
1544	Stolphål	0	0	0	Hus 3
1556	Stolphål	0	0	0	
1565	Stolphål	0	0	0	
1576	Stolphål	0	0	0	
1586	Stolphål	0	0	0	
1596	Stolphål	0	0	0	
1604	Stolphål	0	0	0	
1614	Härd	1	1	0,39	
1625	Stolphål	0	0	0	Hus 7
1633	Grop	0	0	0	
1645	Stolphål	0	0	0	Hus 7
1654	Stolphål	0	0	0	Hus 7
1663	Stolphål	0	0	0	Hus 7
1672	Stolphål	0	0	0	Hus 7
1680	Stolphål	0	0	0	Hus 7
1689	Stolphål	0	0	0	Hus 7
1698	Stolphål	0	0	0	Hus 7
1705	Stolphål	0	0	0	Hus 7
1715	Härd	0	0	0	
1725	Härd	0,9	0,45	0,13	
1754	Stolphål	0	0	0	
1763	Stolphål	0	0	0	
1774	Stolphål	0	0	0	
1781	Stolphål	0,48	0,3	0,2	
1793	Stolphål	0,6	0,46	0,15	
1805	Stolphål	0,6	0,4	0,17	
1815	Stolphål	0,7	0,4	0,3	
1823	Stolphål	0	0	0	
1831	Stolphål	0	0	0	
1839	Stolphål	0,9	0,8	0,24	
1853	Grop	0	0	0	
1869	Stolphål	0,3	0,3	0,25	

Anl. Nr	Anl. Typ	Längd	Bredd	Djup	Kontext
1881	Stolphål	0	0	0	
1891	Stolphål	0	0	0	
1901	Stolphål	0	0	0	
1919	Hård	0	0	0	
1930	Stolphål	0	0	0	
1939	Stolphål	0	0	0	
1948	Grop	0	0	0	
1960	Stolphål	0	0	0	
1973	Stolphål	0	0	0	
1981	Hård	4,25	1,4	0,15	
2009	Stolphål	0,4	0,3	0,23	
2019	Stolphål	0,3	0,3	0,15	
2028	Stolphål	0	0	0	
2036	Stolphål	0	0	0	
2045	Stolphål	0	0	0	
2053	Stolphål	0	0	0	
2060	Stolphål	0	0	0	
2070	Stolphål	0	0	0	
2078	Stolphål	0	0	0	
2089	Stolphål	0	0	0	
2100	Stolphål	0	0	0	
2109	Stolphål	0	0	0	
2116	Stolphål	0	0	0	
2124	Stolphål	0	0	0	
2132	Stolphål	0,25	0,25	0,15	
2142	Stolphål	0,3	0,3	0,15	
2151	Stolphål	0,4	0,4	0,15	
2159	Stolphål	0,5	0,34	0,25	
2168	Stolphål	0,5	0,37	0,17	
2177	Stolphål	0	0	0	
2185	Stolphål	0	0	0	
2194	Stolphål	0,7	0,5	0,4	
2205	Stolphål	0,75	0,42	0,3	
2213	Stolphål	0,24	0,24	0,16	
2221	Stolphål	0	0	0	
2229	Hård	1,2	0,8	0,25	
2248	Stolphål	0	0	0	
2259	Stolphål	0	0	0	
2268	Stolphål	0,6	0,6	0,1	
2278	Stolphål	0,6	0,6	0,2	
2298	Grop	0	0	0	
2311	Stolphål	0	0	0	
2319	Grop	0,8	0,8	0,35	Hus 5
2335	Grop	0	0	0	
2703	Stolphål	0,42	0,65	0,13	Hus 3
2710	Stolphål	0,45	0,45	0,19	Hus 3
2717	Stolphål	0	0	0	
2726	Stolphål	0	0	0	
2737	Stolphål	0	0	0	
2746	Stolphål	0	0	0	
2942	Stolphål	0,11	0,11	0,11	Hus 6
2950	Stolphål	0,12	0,12	0,08	Hus 1
2959	Stolphål	0,38	0,38	0,19	Hus 1
2967	Stolphål	0,73	0,52	0,21	Hus 1

Anl. Nr	Anl. Typ	Längd	Bredd	Djup	Kontext
2975	Stolphål	0	0	0	Hus 1
2985	Stolphål	0	0	0	Hus 1
2994	Stolphål	0,17	0,17	0,23	Hus 1
3002	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3011	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3021	Stolphål	0	0	0	
3031	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3041	Ränna	0,85	0,24	0,12	
3061	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3068	Stolphål	0,12	0,12	0,12	Hus 1
3076	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3085	Stolphål	0,17	0,17	0,06	Hus 1
3093	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3101	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3111	Stolphål	0,86	0,22	0,21	Hus 1
3120	Stolphål	0,26	0,26	0,04	
3133	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3142	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3160	Stolphål	0,12	0,12	0,12	
3167	Stolphål	0,43	0,3	0,31	Hus 1
3177	Stolphål	0,12	0,12	0,1	
3184	Grop	1	0,45	0,19	Hus 1
3195	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3203	Stolphål	0,32	0,38	0,13	Hus 1
3213	Stolphål	0,17	0,17	0,13	Hus 1
3223	Stolphål	0,3	0,3	0,2	Hus 6
3231	Stolphål	0,2	0,2	0,08	Hus 1
3239	Stolphål	0,18	0,18	0,12	Hus 6
3247	Stolphål	0	0	0	
3254	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3261	Stolphål	0	0	0	
3267	Stolphål	0	0	0	
3273	Stolphål	0	0	0	
3281	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3288	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3295	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3302	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3309	Stolphål	0,5	0,5	0,4	Hus 3
3319	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3328	Stolphål	0,35	0,35	0,09	Hus 1
3335	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3343	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3350	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3359	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3367	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3375	Stolphål	0	0	0	
3383	Stolphål	0,21	0,21	0,08	Hus 1
3392	Stolphål	0,6	0,4	0,1	
3403	Stolphål	0,14	0,14	0,02	
3412	Stolphål	0	0	0	Hus 1
3421	Stolphål	0	0	0	
3429	Stolphål	0	0	0	
3440	Stolphål	0	0	0	
3447	Stolphål	0,18	0,18	0,38	Hus 1

Anl. Nr	Anl. Typ	Längd	Bredd	Djup	Kontext
3456	Stolphål	0	0	0	
3466	Stolphål	0	0	0	
3475	Stolphål	0	0	0	
3485	Stolphål	0,6	0,4	0,2	
3510	Stolphål	0	0	0	
3525	Stolphål	0	0	0	
3537	Stolphål	0	0	0	
3553	Stolphål	0	0	0	
3562	Stolphål	0	0	0	
3571	Stolphål	0	0	0	
3581	Stolphål	0	0	0	
3591	Stolphål	0,16	0,25	0,04	Hus 2
3601	Stolphål	0,22	0,25	0,05	
3611	Stolphål	0,4	0,38	0,14	Hus 2
3638	Stolphål	0	0	0	
3649	Stolphål	0,28	0,28	0,06	Hus 2
3658	Stolphål	0,17	0,11	0,03	
3666	Stolphål	0,26	0,66	0,06	
3675	Stolphål	0	0	0	Hus 2
3686	Stolphål	0	0	0	Hus 2
3694	Stolphål	0,5	0,4	0,21	
3708	Stolphål	0	0	0	
3719	Stolphål	0	0	0	
3728	Stolphål	0	0	0	
3737	Stolphål	0	0	0	
3747	Stolphål	0	0	0	
3758	Stolphål	0	0	0	
3770	Stolphål	0	0	0	
3777	Stolphål	0	0	0	
3787	Stolphål	0	0	0	
3798	Stolphål	0	0	0	
3808	Stolphål	0	0	0	
3830	Stolphål	0,2	0,25	0,04	Hus 2
3840	Stolphål	0	0	0	
3856	Stolphål	0	0	0	
3865	Stolphål	0	0	0	
3874	Stolphål	0	0	0	
3883	Stolphål	0	0	0	
3893	Stolphål	0,36	0,36	0,12	Hus 5
3904	Stolphål	0,5	0,4	0,18	Hus 5
3967	Stolphål	0,26	0,26	0,12	Hus 5
3998	Stolphål	0,18	0,18	0,09	Hus 5
4005	Stolphål	0,28	0,32	0,12	Hus 5
4015	Stolphål	0,25	0,25	0,18	Hus 5
4024	Stolphål	0,25	0,25	0,13	Hus 5
4041	Stolphål	0	0	0	Hus 5
4049	Stolphål	0,4	0,3	0,35	Hus 5
4057	Stolphål	0,26	0,26	0,13	Hus 5
4066	Stolphål	0,4	0,32	0,2	Hus 5
4086	Stolphål	0,3	0,3	0,14	Hus 5
4097	Stolphål	0,3	0,3	0,14	Hus 5
4106	Stolphål	0,3	0,3	0,14	Hus 5
4114	Stolphål	0,35	0,35	0,18	Hus 5
4121	Stolphål	0,35	0,35	0,16	Hus 5

Anl. Nr	Anl. Typ	Längd	Bredd	Djup	Kontext
4130	Stolphål	0,3	0,3	0,1	Hus 5
4141	Stolphål	0,24	0,24	0,08	Hus 5
4150	Stolphål	0,35	0,35	0,12	Hus 5
4159	Stolphål	0,26	0,26	0,12	Hus 5
4167	Stolphål	0,24	0,24	0,08	Hus 5
4175	Stolphål	0,3	0,3	0,08	Hus 5
4183	Stolphål	0	0	0	Hus 4
4212	Stolphål	0	0	0	
4221	Stolphål	0	0	0	
4232	Stolphål	0	0	0	
4242	Stolphål	0	0	0	
4251	Stolphål	0	0	0	
4257	Stolphål	0	0	0	
4283	Stolphål	0	0	0	
4298	Stolphål	0	0	0	
4306	Stolphål	0	0	0	
4315	Stolphål	0	0	0	
4324	Stolphål	0	0	0	
4332	Stolphål	0	0	0	
4338	Stolphål	0	0	0	
4346	Stolphål	0	0	0	
4352	Stolphål	0	0	0	
4359	Stolphål	0	0	0	
4366	Stolphål	0	0	0	
4373	Stolphål	0	0	0	
4381	Stolphål	0	0	0	
4398	Stolphål	0	0	0	
4410	Stolphål	0,3	0,3	0,1	
4419	Lager	0	0	0	Hus 2
5000	Stolphål	0,5	0,5	0,3	Hus 3
5009	Stolphål	0,42	0,42	0,36	Hus 3
5019	Stolphål	0	0	0	Hus 3
5028	Stolphål	0	0	0	
5037	Grop	1,1	0,44	0,25	
5047	Grop	1,1	0,6	0,16	
5070	Stolphål	0	0	0	
5078	Stolphål	0	0	0	
5089	Stolphål	0	0	0	
5099	Stolphål	0,35	0,24	0,08	
5110	Stolphål	0,51	0,51	0,46	Hus 3
5119	Stolphål	0	0	0	
5128	Stolphål	0	0	0	Hus 3
5138	Stolphål	0,4	0,4	0,22	Hus 1
5148	Stolphål	0,27	0,27	0,26	Hus 1
5157	Stolphål	0	0	0	Hus 3
5166	Stolphål	0	0	0	Hus 1
5175	Stolphål	0	0	0	
5185	Stolphål	0,4	0,3	0,13	Hus 1
5193	Stolphål	0,5	0,4	0,2	Hus 1
5202	Stolphål	0,5	0,5	0,25	Hus 1
5221	Stolphål	0,42	0,42	0,35	Hus 1
5240	Stolphål	0	0	0	
5249	Stolphål	0,72	0,58	0,24	Hus 4
5263	Stolphål	0	0	0	

Anl. Nr	Anl. Typ	Längd	Bredd	Djup	Kontext
5273	Stolphål	0	0	0	
5284	Ränna	0	0	0	
5309	Stolphål	0	0	0	
5320	Stolphål	0	0	0	
5328	Stolphål	0	0	0	
5336	Stolphål	0	0	0	
5345	Stolphål	0	0	0	
5354	Stolphål	0	0	0	
5368	Härd	0,61	0,61	0,16	
5379	Härd	0	0	0	
5393	Stolphål	0	0	0	Hus 4
5405	Stolphål	0	0	0	
5416	Stolphål	0	0	0	
5426	Stolphål	0,26	0,26	0,17	Hus 5
5435	Stolphål	0	0	0	Hus 4
5445	Stolphål	0	0	0	
5455	Stolphål	0	0	0	Hus 4
5465	Grop	0	0	0	
5481	Grop	1,7	1	0,43	
5500	Stolphål	0,65	0,6	0,35	Hus 5
5518	Stolphål	0,45	0,4	0,25	
5529	Stolphål	0,45	0,3	0,17	
5539	Stolphål	0	0	0	
5549	Stolphål	0	0	0	
5559	Stolphål	0	0	0	
5567	Stolphål	0	0	0	
5580	Stolphål	0	0	0	
5591	Stolphål	0	0	0	
5601	Stolphål	0	0	0	
5610	Stolphål	0	0	0	
5623	Stolphål	0	0	0	
5634	Stolphål	0	0	0	
5643	Stolphål	0	0	0	
5652	Stolphål	0	0	0	
5660	Stolphål	0	0	0	
5669	Stolphål	0	0	0	
5687	Stolphål	0,25	0,35	0,07	
5698	Ränna	0,4	1,2	0,17	
5726	Härd	1	1,5	0,2	
5746	Stolphål	0	0	0	
5758	Stolphål	0	0	0	
5768	Stolphål	0	0	0	
5779	Stolphål	0	0	0	
5787	Grop	0	0	0	
5807	Stolphål	0	0	0	
5821	Stolphål	0,32	0,24	0,18	Hus 6
5832	Stolphål	0,7	0,7	0,18	Hus 6
5845	Stolphål	0	0	0	
5855	Stolphål	0,24	0,24	0,06	Hus 6
5865	Stolphål	0	0	0	
5875	Stolphål	0	0	0	
5884	Stolphål	0	0	0	
5893	Stolphål	0	0	0	
5902	Stolphål	0	0	0	

Anl. Nr	Anl. Typ	Längd	Bredd	Djup	Kontext
5909	Stolphål	0,34	0,55	0,24	
5925	Grop	0	0	0	
5966	Stolphål	0	0	0	
5975	Stolphål	0	0	0	
5983	Stolphål	0	0	0	
5994	Stolphål	0	0	0	
6002	Stolphål	0	0	0	
6011	Grop	0	0	0	
6027	Stolphål	0	0	0	
6037	Grop	2,38	0	0,37	
6082	Stolphål	0,34	0,26	0,15	Grophuset
6093	Stolphål	0,32	0,24	0,17	Grophuset
6104	Stolphål	0,5	0,24	0,2	Grophuset
6115	Stolphål	0,4	0,22	0,15	Grophuset
6126	Grop	0,88	0,35	0,38	Grophuset
6136	Stolphål	0,23	0,23	0,12	
6145	Stolphål	0,27	0,18	0,06	Hus 6
6155	Stolphål	0,8	0,6	0,15	Hus 6
6171	Stolphål	0,5	0,5	0,25	
6208	Stolphål	0,5	0,5	0,38	
6216	Stolphål	0,5	0,3	0,2	
6234	Stolphål	0	0	0	Hus 6
6241	Stolphål	0,2	0,2	0,2	Hus 6
6248	Stolphål	0,46	0,46	0,36	
6254	Stolphål	0,4	0,4	0,25	Hus 6
6261	Stolphål	0	0	0	
6264	Stolphål	0,18	0,18	0,08	Hus 6
6272	Stolphål	0,3	0,3	0,3	Hus 6
6273	Stolphål	0	0	0	
6282	Stolphål	0,22	0,22	0,18	Hus 6
6283	Stolphål	0	0	0	Hus 6
6290	Stolphål	0,26	0,26	0,16	
6294	Stolphål	0,2	0,26	0,16	
6298	Stolphål	0,4	0,4	0,18	
6304	Stolphål	0	0	0	
6306	Stolphål	0,45	0,3	0,38	
6316	Stolphål	0	0	0	
6318	Stolphål	0,4	0,4	0,2	Hus 6
6328	Stolphål	0	0	0	
6329	Stolphål	0,4	0,2	0,12	Hus 6
6338	Stolphål	0	0	0	
6342	Stolphål	0,4	0,32	0,35	Hus 6
6347	Stolphål	0	0	0	
6355	Stolphål	0	0	0	
6358	Stolphål	0,35	0,3	0,15	
6363	Stolphål	0	0	0	
6368	Stolphål	0,24	0,24	0,12	
6371	Stolphål	0	0	0	
6378	Stolphål	0,8	0,6	0,25	
6381	Stolphål	0	0	0	
6389	Stolphål	0	0	0	
6391	Stolphål	0,3	0,2	0,1	
6399	Stolphål	0	0	0	
6407	Stolphål	0	0	0	

Anl. Nr	Anl. Typ	Längd	Bredd	Djup	Kontext
6409	Stolphål	0	0	0	
6418	Härd	0,64	0,8	0,04	
6422	Stolphål	0,34	0,14	0,24	Grophuset
6430	Stolphål	0,26	0,26	0,16	Grophuset
6433	Stolphål	0	0	0	
6443	Stolphål	0	0	0	
6462	Stolphål	0	0	0	Hus 2
6467	Härd	0,9	0,85	0,27	
6473	Härd	0	0	0	
6480	Stolphål	0,44	0,42	0,2	Hus 2
6485	Grop	0	0	0	
6486	Stolphål	0	0	0	
6492	Stolphål	0,38	0,38	0,26	Hus 2
6503	Stolphål	0	0	0	Hus 2
6508	Stolphål	0,2	0,2	0,08	Hus 2
6511	Stolphål	0	0	0	
6518	Stolphål	0,26	0,26	0,17	Hus 2
6520	Stolphål	0	0	0	
6529	Stolphål	0,3	0,3	0,17	Hus 2
6530	Stolphål	0	0	0	
6537	Stolphål	0,12	0,12	0,06	Hus 2
6540	Stolphål	0,77	0,4	0,25	
6544	Stolphål	0,14	0,14	0,12	Hus 2
6551	Stolphål	0	0	0	
6552	Stolphål	0,16	0,16	0,07	Hus 2
6559	Stolphål	0,5	0,5	0,12	
6560	Stolphål	0	0	0	
6569	Ränna	1,05	0,4	0,15	
6571	Stolphål	0,43	0,45	0,06	Hus 2
6582	Stolphål	0	0	0	Hus 6
6590	Stolphål	0,5	0,5	0,3	Hus 6
6595	Stolphål	0,14	0,18	0,01	Hus 2
6602	Stolphål	0,3	0,26	0,3	Hus 6
6606	Stolphål	0,28	0,25	0,08	Hus 2
6614	Ränna	1,46	0,6	0,13	
6617	Stolphål	0,22	0,26	0,04	Hus 2
6626	Stolphål	0,22	0,21	0,1	Hus 2
6636	Stolphål	0,26	0,28	0,13	Hus 2
6641	Stolphål	0,2	0,25	0,17	Grophuset
6656	Stolphål	0,4	0,55	0,14	Hus 2
6658	Stolphål	0	0	0	Hus 1
6668	Stolphål	0,52	0,8	0,07	Hus 2
6683	Stolphål	0,22	0,2	0,03	
6692	Stolphål	0,22	0,22	0,03	
6699	Stolphål	0,3	0,34	0,12	
6708	Stolphål	0,28	0,28	0,06	Hus 2
6717	Stolphål	0,32	0,3	0,08	Hus 2
6727	Stolphål	0	0	0	Hus 2
6740	Stolphål	0,34	0,36	0,08	Hus 2
6750	Stolphål	0,34	0,4	0,2	Hus 2
6761	Stolphål	0	0	0	Hus 2
6769	Stolphål	0	0	0	Hus 2
6776	Stolphål	0	0	0	Hus 2
6786	Stolphål	0,3	0,25	0,05	Hus 2

Anl. Nr	Anl. Typ	Längd	Bredd	Djup	Kontext
6797	Stolphål	0	0	0	
6805	Stolphål	0	0	0	
6813	Grop	0	0	0	
6829	Stolphål	0	0	0	
6837	Stolphål	0	0	0	
6845	Stolphål	0,3	0,4	0,3	Hus 2
6857	Stolphål	0,36	0,34	0,11	
7000	Stolphål	0	0	0	
7011	Stolphål	0	0	0	
7021	Stolphål	0,26	0,33	0,1	
7030	Stolphål	0	0	0	Hus 2
7037	Stolphål	0,16	0,15	0,05	
7047	Stolphål	0,4	0,4	0,2	Hus 6
7059	Stolphål	0,35	0,2	0,17	Hus 6
7068	Stolphål	0,19	0,19	0,07	Hus 6
7077	Stolphål	0,23	0,18	0,14	Hus 6
7087	Stolphål	0,18	0,18	0,3	Hus 6
7094	Stolphål	0,18	0,18	0,2	Hus 6
7102	Stolphål	0,3	0,3	0,25	Hus 6
7113	Stolphål	0,24	0,24	0,08	Hus 6
7122	Stolphål	0,21	0,21	0,08	Hus 6
7131	Stolphål	0,24	0,24	0,06	Hus 6
7140	Stolphål	0,18	0,18	0,06	Hus 6
7155	Stolphål	0,5	0,5	0,33	
7169	Stolphål	0	0	0	
7177	Stolphål	0	0	0	
7186	Stolphål	0	0	0	
7228	Grop	0,5	0,85	0,11	
7249	Stolphål	0,28	0,3	0,3	
7259	Stolphål	0,28	0,18	0,34	

Bilaga 2

Fyndtabell

Accessionsnummer: VM 300012:1–26
Landskap: Halland
Socken: Snöstorp
Fastighet: Fyllinge 20:393
Fornlämning: RAÄ 122
Period: Mesolitikum, tidigneolitikum, mellanneolitikum, yngre bronsålder, förromersk järnålder, romersk järnålder, folkvandringstid, vendeltid

Arkeologisk undersökning 2017

Fyndnummer	Material	Sakord	Vikt	Antal	Anmärkning	Arkeologiskt objekt	Fyndenhet
1	Ben		0	1	Bränt ben	1259	2334
2	Ben		0	11	Bränt ben	6467	7198
3	Keramik	Kärl	1431	109		1259	2334
4	Keramik	Kärl	13	1		5148	3705
5	Keramik	Kärl	3	1		6571	3839
6	Keramik	Lerskiva	433	145	Intryck och tvärgående streckdekor på kanten	1725	7152
7	Keramik		16	3	Omvandlad naturlig sten (T.B) utgår		3853
8	Keramik		308	80	Omvandlad naturlig sten (T.B) utgår	2335	3852
9	Flinta	Avslag	15	1		6093	6657
11	Flinta	Spånkärneavslag	2	1	Avslag med bruksretusch		6472
12	Flinta	Avslag	9	1		3041	6405
13	Flinta	Avslag	1	1	spets?	5909	7243
14	Flinta		1	1		1725	7154
15	Flinta	Avslag	4	1		6104	6637
16	Flinta	Avslag	24	4			6639
17	Flinta	Avslag	38	1		595	7244
18	Flinta	Avslag	0,3	2		1839	4449
19	Flinta	Avslag	7,4	1			6403
20	Flinta	Avslag	1,9	1			6655
21	Flinta	Avslag	11,4	1			6406
23	Flinta	Avslag	24	1			6432
24	Flinta	Avslag	3,3	1	Avslag med bruksretusch, funktion skrapa?	619	629
25	Flinta	Avslag	33,4	4		6037	100037
26	Flinta	Råmaterial	935	1			100039

Bilaga 3

¹⁴C-analys

International Chemical Analysis Inc.

International Chemical Analysis Inc.
10585 NW 53RD ST.
Sunrise, FL 33351

Summary of Ages

Submitter Name: Patrik Hallberg
Company Name: Kulturmiljö Halland
Address: Bastionsgatan 3, 302 43 Halmstad, Sweden

ICA ID	Submitter ID	Material Type	Pretreatment	Conventional Age	Calibrated Age
18C/0426	1PK3464	Charcoal	AAA	NOT REPORTED	NOT REPORTED
18C/0427	1PK4408	Charcoal	AAA	4760 +/- 30 BP	Cal 3640 - 3510 BC (88.6%) Cal 3430 - 3380 BC (6.8%)
18C/0428	1PK6402	Charcoal	AAA	5980 +/- 30 BP	Cal 4950 - 4780 BC
18C/0429	1PK6654	Charcoal	AAA	4570 +/- 30 BP	Cal 3500 - 3460 BC (6.5%) Cal 3380 - 3310 BC (46.9%) Cal 3280 - 3110 BC (42.9%)
18C/0430	1PK7148	Charcoal	AAA	4940 +/- 30 BP	Cal 3780 - 3650 BC
18C/0431	1PK7151	Charcoal	AAA	8150 +/- 30 BP	Cal 7300 - 7220 BC (7.0%) Cal 7190 - 7050 BC (88.4%)
18C/0432	1PK7227	Charcoal	AAA	1490 +/- 30 BP	Cal 430 - 450 AD (1.2%) Cal 470 - 490 AD (2.0%) Cal 530 - 650 AD (92.2%)
18C/0433	1PK7242	Charcoal	AAA	1770 +/- 30 BP	Cal 130 - 350 AD

- Calibrated ages are attained using INTCAL13: **IntCal13 and Marine13 Radiocarbon Age Calibration Curves 0–50,000 Years cal BP.** *Paula J Reimer, Edouard Bard, Alex Bayliss, J Warren Beck, Paul G Blackwell, Christopher Bronk Ramsey, Caitlin E Buck, Hai Cheng, R Lawrence Edwards, Michael Friedrich, Pieter M Grootes, Thomas P Guilderson, Haflidi Haflidason, Irka Hajdas, Christine Hatté, Timothy J Heaton, Dirk L Hoffmann, Alan G Hogg, Konrad A Hughen, K Felix Kaiser, Bernd Kromer, Sturt W Manning, Mu Niu, Ron W Reimer, David A Richards, E Marian Scott, John R Southon, Richard A Staff, Christian S M Turney, Johannes van der Plicht.* **Radiocarbon 55(4), Pages 1869-1887.**
- Unless otherwise stated, 2 sigma calibration (95% probability) is used.
- Conventional ages are given in BP (BP=Before Present, 1950 AD), and have been corrected for fractionation using the delta C13.

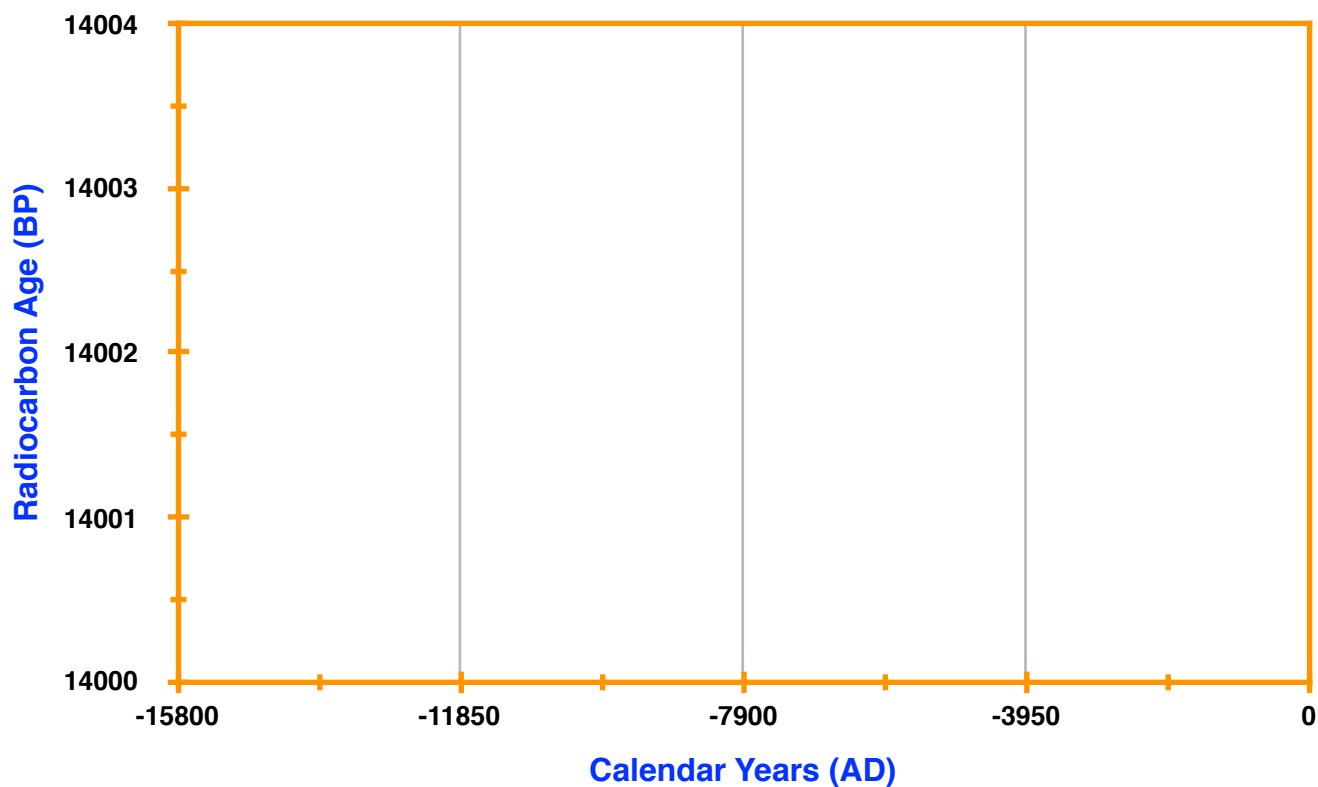

International Chemical Analysis Inc.
10585 NW 53RD ST.
Sunrise, FL 33351

Sample Report

Submitter Name: Patrik Hallberg
Company Name: Kulturmiljö Halland
Address: Bastionsgatan 3, 302 43 Halmstad, Sweden

Date Received	April 19, 2018	Material Type	Charcoal
Date Reported	NOT REPORTED	Pre-treatment	AAA
ICA ID	18C/0426	Conventional Age	NOT REPORTED
Submitter ID	1PK3464	Calibrated Age	NOT REPORTED

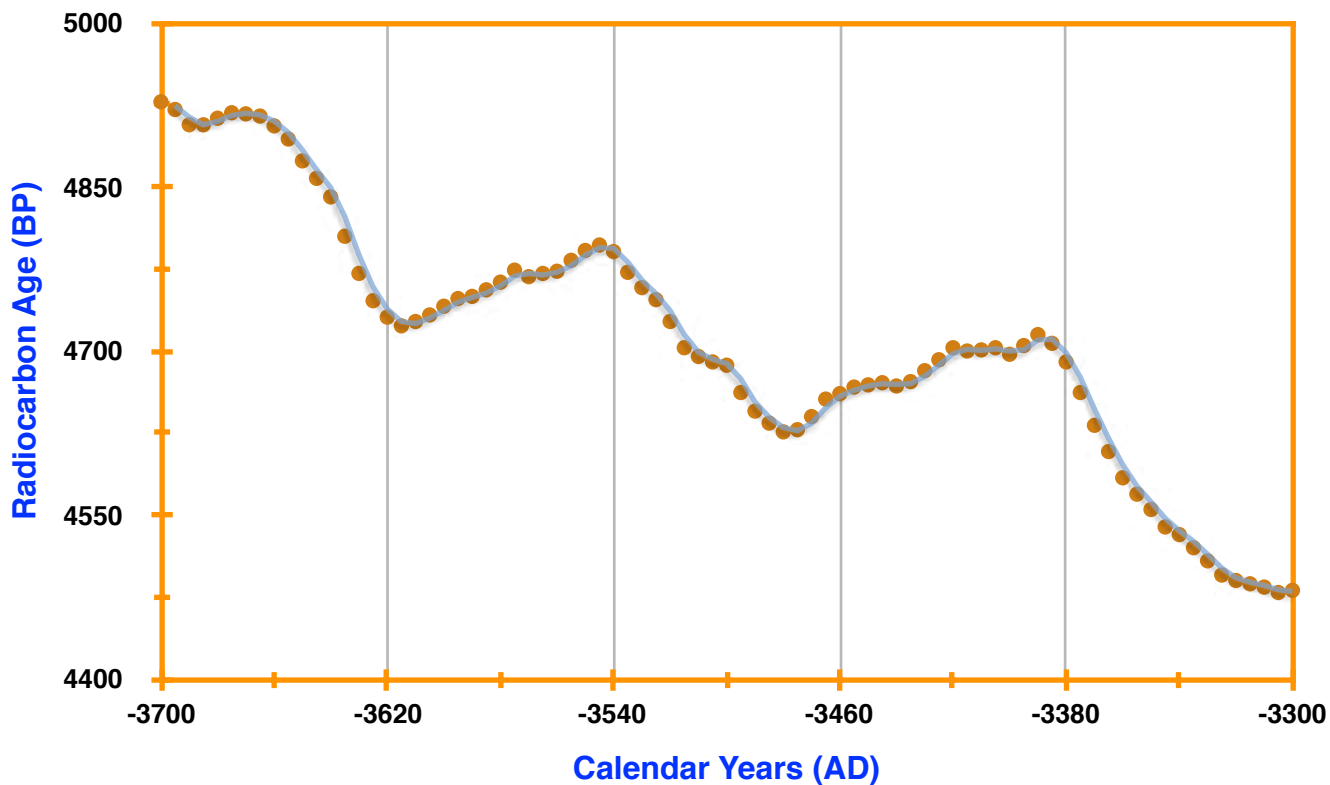

International Chemical Analysis Inc.
10585 NW 53RD ST.
Sunrise, FL 33351

Sample Report

Submitter Name: Patrik Hallberg
Company Name: Kulturmiljö Halland
Address: Bastionsgatan 3, 302 43 Halmstad, Sweden

Date Received	April 19, 2018	Material Type	Charcoal
Date Reported	May 08, 2018	Pre-treatment	AAA
ICA ID	18C/0427	Conventional Age	4760 +/- 30 BP
Submitter ID	1PK4408	Calibrated Age	Cal 3640 - 3510 BC (88.6%) Cal 3430 - 3380 BC (6.8%)

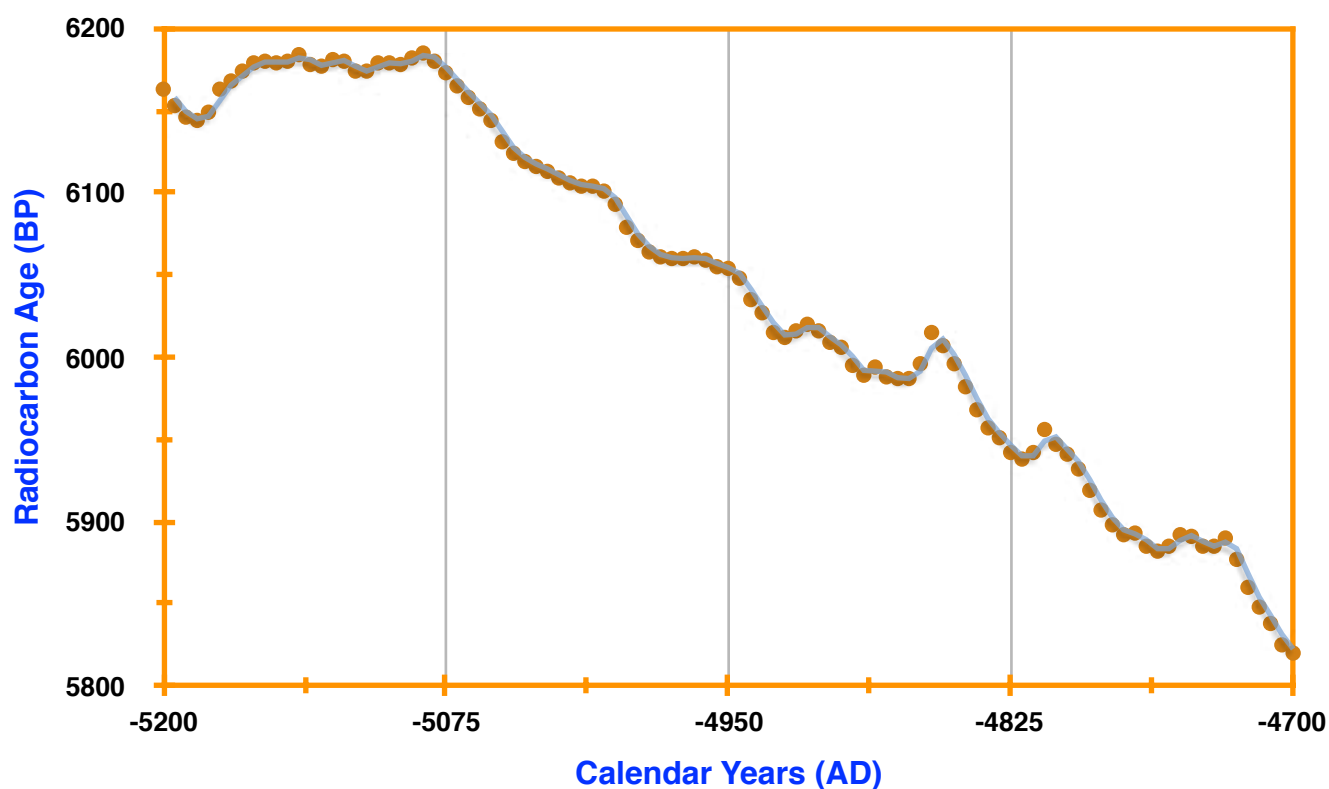

International Chemical Analysis Inc.
10585 NW 53RD ST.
Sunrise, FL 33351

Sample Report

Submitter Name: Patrik Hallberg
Company Name: Kulturmiljö Halland
Address: Bastionsgatan 3, 302 43 Halmstad, Sweden

Date Received	April 19, 2018	Material Type	Charcoal
Date Reported	May 08, 2018	Pre-treatment	AAA
ICA ID	18C/0428	Conventional Age	5980 +/- 30 BP
Submitter ID	1PK6402	Calibrated Age	Cal 4950 - 4780 BC

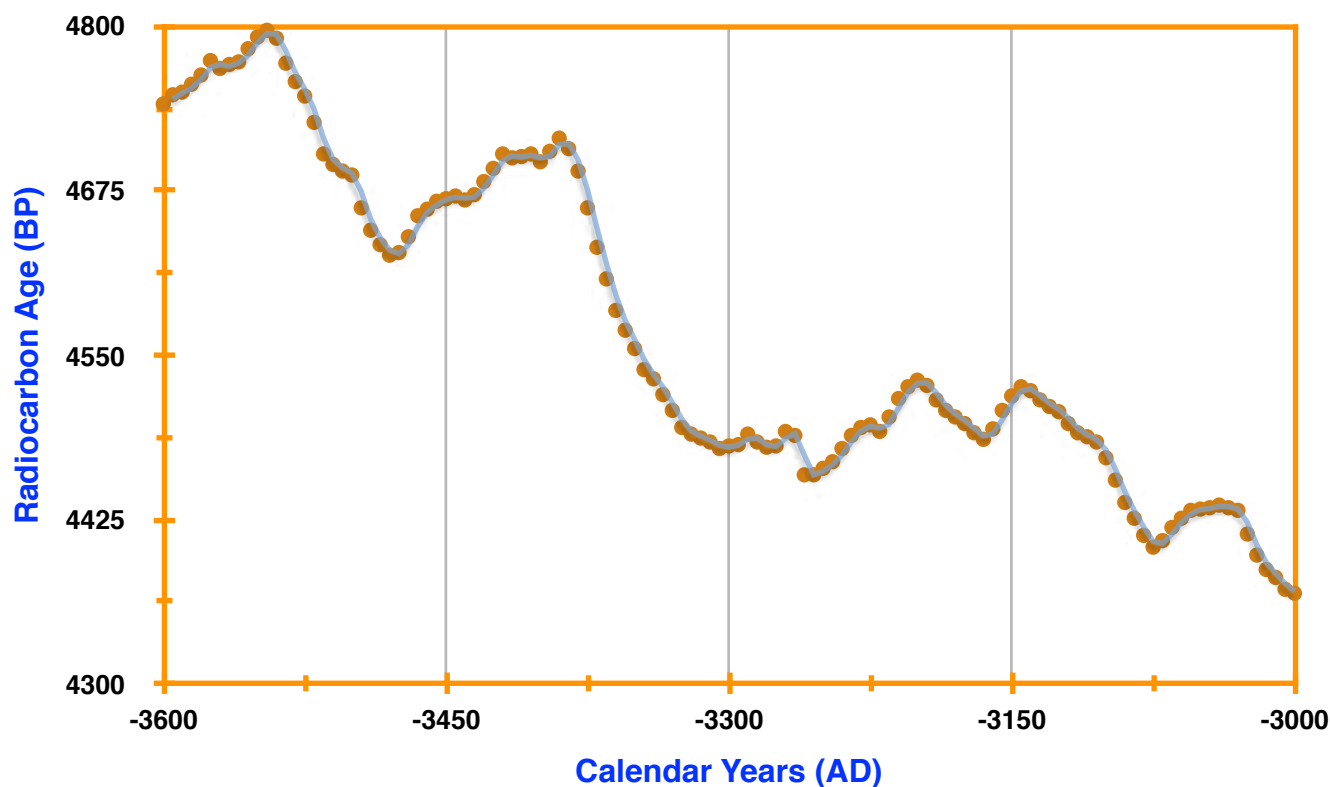

International Chemical Analysis Inc.
10585 NW 53RD ST.
Sunrise, FL 33351

Sample Report

Submitter Name: Patrik Hallberg
Company Name: Kulturmiljö Halland
Address: Bastionsgatan 3, 302 43 Halmstad, Sweden

Date Received	April 19, 2018	Material Type	Charcoal
Date Reported	May 08, 2018	Pre-treatment	AAA
ICA ID	18C/0429	Conventional Age	4570 +/- 30 BP
Submitter ID	1PK6654	Calibrated Age	Cal 3500 - 3460 BC (6.5%) Cal 3380 - 3310 BC (46.9%) Cal 3280 - 3110 BC (42.9%)

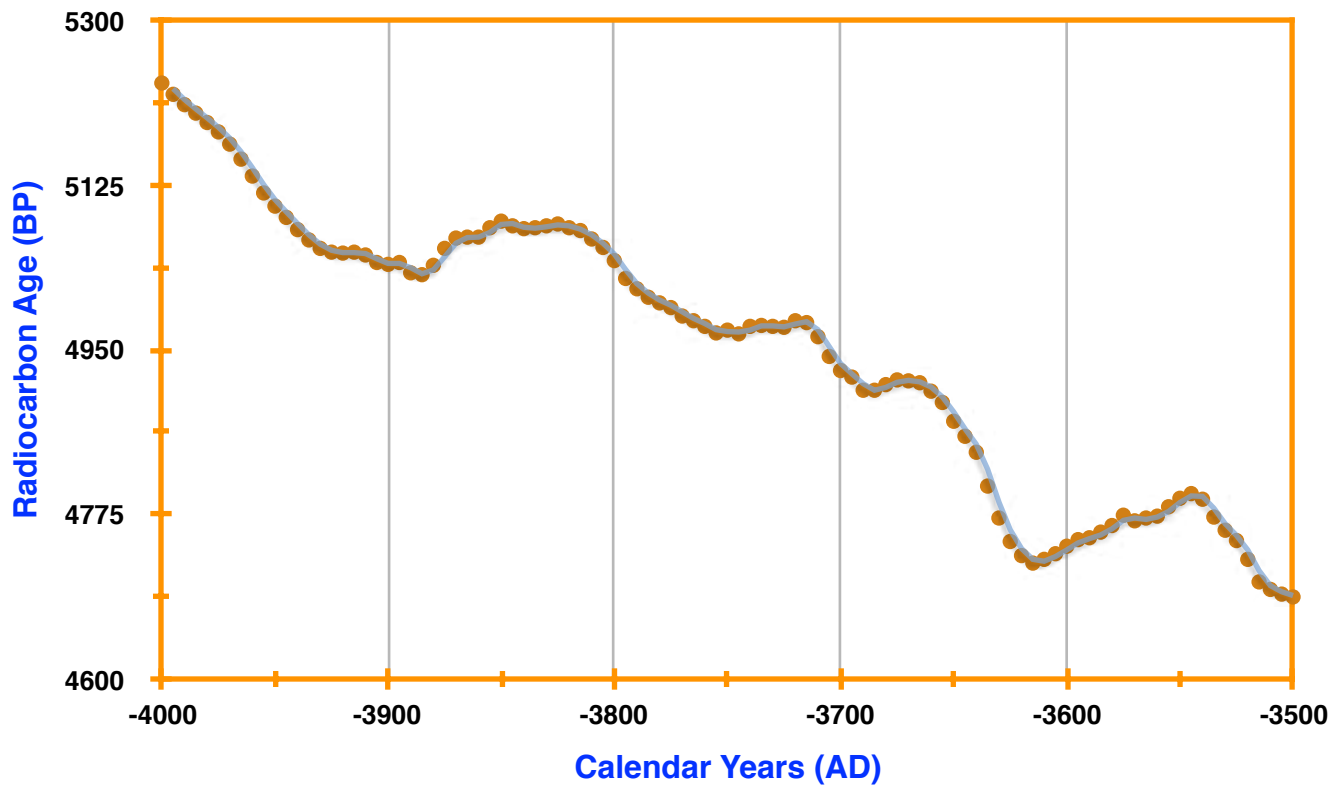

International Chemical Analysis Inc.
10585 NW 53RD ST.
Sunrise, FL 33351

Sample Report

Submitter Name: Patrik Hallberg
Company Name: Kulturmiljö Halland
Address: Bastionsgatan 3, 302 43 Halmstad, Sweden

Date Received	April 19, 2018	Material Type	Charcoal
Date Reported	May 08, 2018	Pre-treatment	AAA
ICA ID	18C/0430	Conventional Age	4940 +/- 30 BP
Submitter ID	1PK7148	Calibrated Age	Cal 3780 - 3650 BC

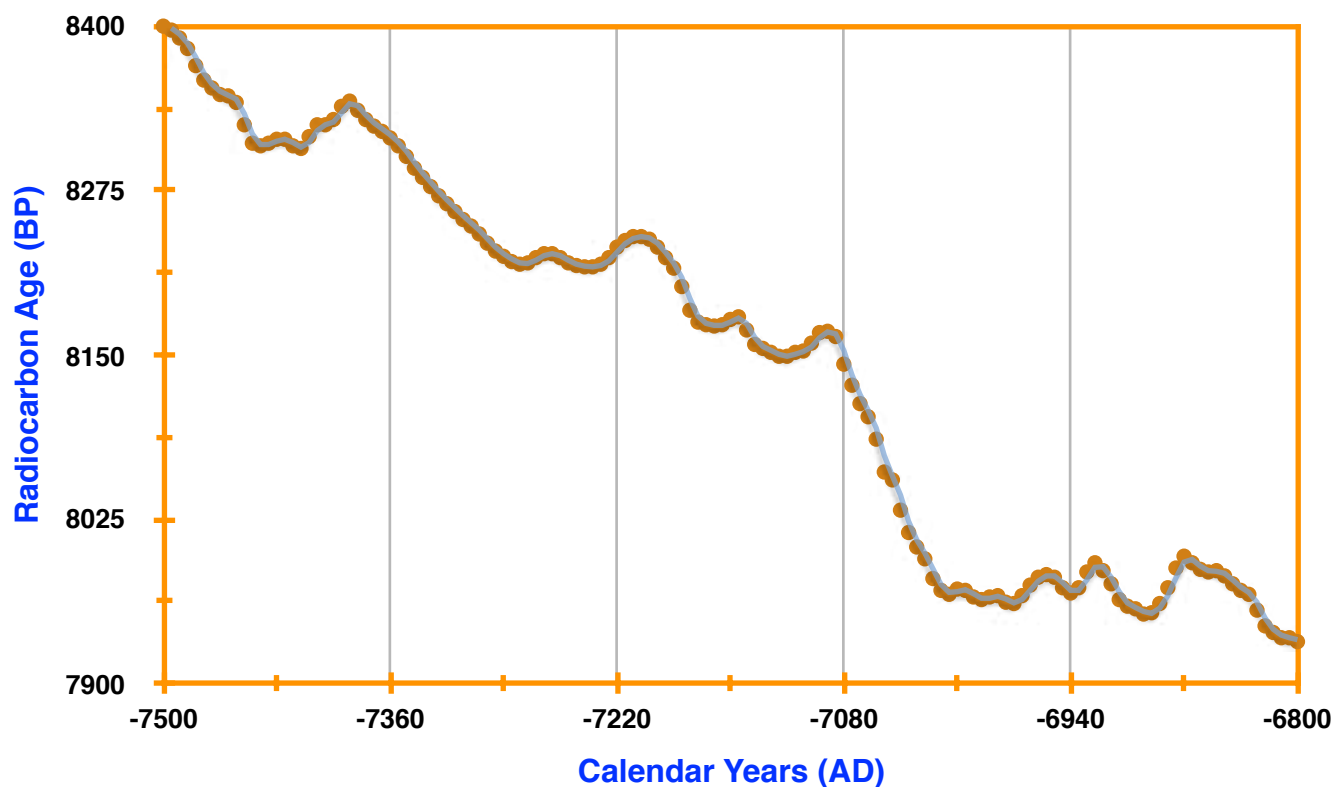

International Chemical Analysis Inc.
10585 NW 53RD ST.
Sunrise, FL 33351

Sample Report

Submitter Name: Patrik Hallberg
Company Name: Kulturmiljö Halland
Address: Bastionsgatan 3, 302 43 Halmstad, Sweden

Date Received	April 19, 2018	Material Type	Charcoal
Date Reported	May 08, 2018	Pre-treatment	AAA
ICA ID	18C/0431	Conventional Age	8150 +/- 30 BP
Submitter ID	1PK7151	Calibrated Age	Cal 7300 - 7220 BC (7.0%) Cal 7190 - 7050 BC (88.4%)

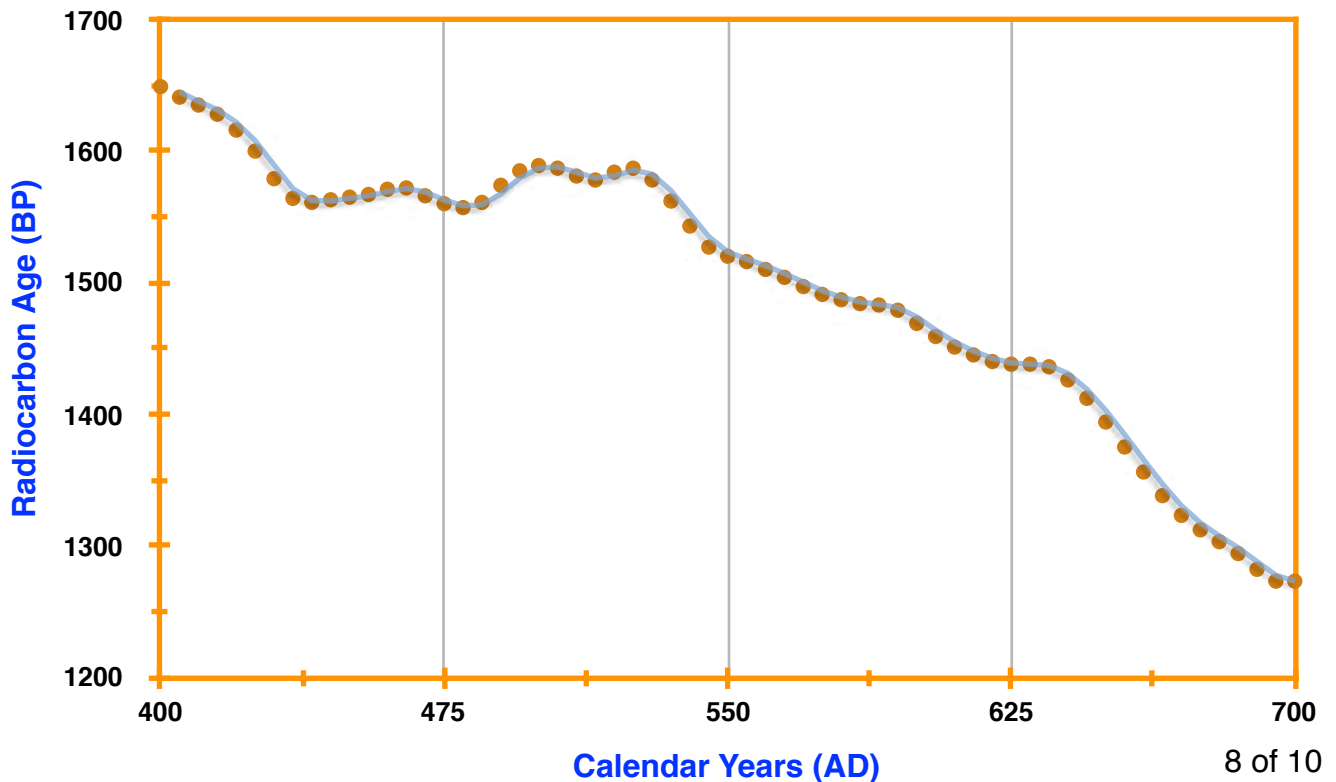

International Chemical Analysis Inc.
10585 NW 53RD ST.
Sunrise, FL 33351

Sample Report

Submitter Name: Patrik Hallberg
Company Name: Kulturmiljö Halland
Address: Bastionsgatan 3, 302 43 Halmstad, Sweden

Date Received	April 19, 2018	Material Type	Charcoal
Date Reported	May 08, 2018	Pre-treatment	AAA
ICA ID	18C/0432	Conventional Age	1490 +/- 30 BP
Submitter ID	1PK7227	Calibrated Age	Cal 430 - 450 AD (1.2%) Cal 470 - 490 AD (2.0%) Cal 530 - 650 AD (92.2%)

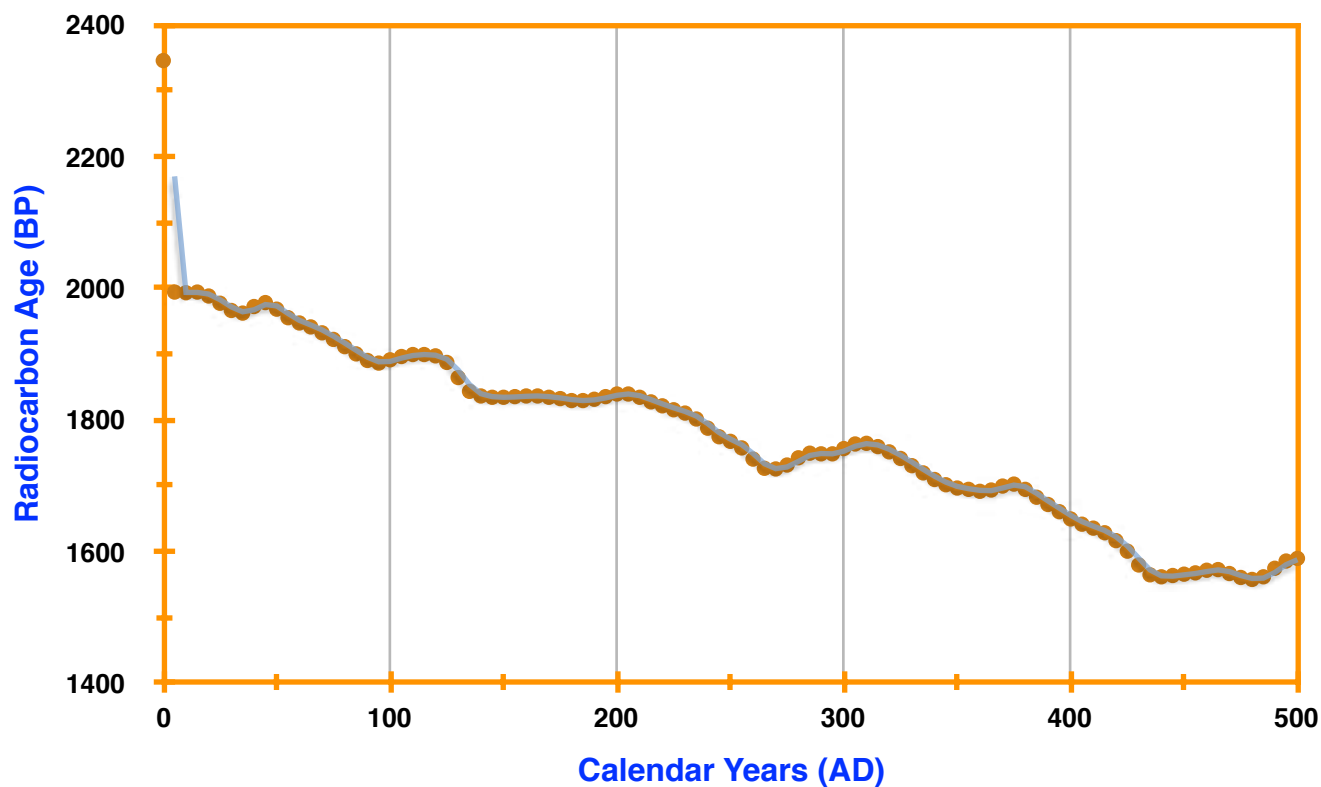

International Chemical Analysis Inc.
10585 NW 53RD ST.
Sunrise, FL 33351

Sample Report

Submitter Name: Patrik Hallberg
Company Name: Kulturmiljö Halland
Address: Bastionsgatan 3, 302 43 Halmstad, Sweden

Date Received	April 19, 2018	Material Type	Charcoal
Date Reported	May 08, 2018	Pre-treatment	AAA
ICA ID	18C/0433	Conventional Age	1770 +/- 30 BP
Submitter ID	1PK7242	Calibrated Age	Cal 130 - 350 AD

International Chemical Analysis Inc.
10585 NW 53RD ST.
Sunrise, FL 33351

QC Report

Submitter Name: Patrik Hallberg
Company Name: Kulturmiljö Halland
Address: Bastionsgatan 3, 302 43 Halmstad, Sweden

Date Submitted	Aoril 19, 2018	Date Reported	May 08, 2018
QC 1 Sample ID	IAEA C7	QC 2 Sample ID	NIST OXII
QC Expected Value	49.53 +/- 0.70 pMC	QC Expected Value	134.09 +/- 0.70 pMC
QC Measured Value	50.20 +/- 0.20 pMC	QC Measured Value	134.07 +/- 0.20 pMC
Pass?	YES	Pass?	YES

- pMC = Percent Modern Carbon.
- IAEA = International Atomic Energy Agency.

Bilaga 4

Vedartsanalys

Thomas Bartholin

Wentorf, den 22. januar 2018.

Snöstorp122.Hallberg.2018

Vedanatomisk analyse af 8 trækulsprover fra boplatsen Snöstorp RAÄ 122, Fyllinge 20:393, Snöstorp sn, Halland.

Dnr 2017–290.

Prov 1: PK3464.1259.

< 1 ml kol.

4 stk. = alle, meget små bitar, analyseret med følgende resultat:

4 stk. *Alnus sp.*, al, fra stammer.

C-14-prov: 2 stk. *Alnus sp.*, al, max. 40 år fra bark.

Prov 2: PK4407.6668.

Ca. 2 ml kol.

4 stk. = alle, analyseret med følgende resultat:

3 stk. *Alnus sp.*, al, fra stammer.

1 stk. *Fraxinus excelsior*, ask, fra gren.

C-14-prov: 1 stk. *Fraxinus excelsior*, ask, med 2 årringe, max. 10 år fra bark.

Prov 3: PK4408.5500.

< 1 ml kol.

5 stk. = alle, meget små bitar, analyseret med følgende resultat:

5 stk. *Alnus sp.*, al, fra stammer.

C-14-prov: 2 stk. *Alnus sp.*, al, max. 40 år fra bark.

Prov 4: PK4448.682.

Ca. 2 ml kol.

5 stk. = alle, analyseret med følgende resultat:

5 stk. *Corylus avellana*, hassel.

C-14-prov: 1 stk. *Corylus avellana*, hassel, med 2 årringe, max. 10 år fra bark.

Prov 5: PK6402.3392.

< 1 ml kol.

5 stk. = alle, analyseret med følgende resultat:

5 stk. *Quercus sp.*, ek, fra unge stammer.

C-14-prov: 1 stk. *Quercus sp.*, ek, med 2 årringe, max. 10 år fra bark.

Prov 6: PK6654.6037.

Ca. 2 ml kol.

5 stk. = stickprov, analyseret med følgende resultat:

2 stk. *Alnus sp.*, al, fra stammer.

3 stk. *Corylus avellana*, hassel.

C-14-prov: 1 stk. *Corylus avellana*, hassel, med ca. 5 årringe under bark.

Prov 7: PK7151.6241.

Ca. 5 ml kol.

5 stk. = alle, analyseret med følgende resultat:

5 stk. *Alnus sp.*, al, fra stammer.

C-14-prov: 1 stk. *Alnus sp.*, al, med ca. 5 *årringe*, max. 40 år fra bark.

Prov 8: PK7227.1981.

Ca. 200 ml kol.

5 stk. = stickprov, analyseret med følgende resultat:

5 stk. *Quercus sp.*, ek, fra *ældre* og unge stammer.

C-14-prov: 1 stk. *Quercus sp.*, ek, med 2 *årringe*, max. 50 år fra bark.

C-14-proverne postes separat.

Faktura bifogas.

Med venlig hilsen

Thomas Bartholin,

Am Haidberg 18

D 21 465 Wentorf

0049 40 720 1821

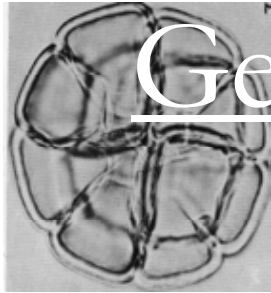
Thomas.Bartholin@gmx.de

Bilaga 5

Makrofossilanalys

Jennie Andersson, Geark

Jennie Andersson
073-6715087
jenn_andersson31@hotmail.com
Anneli Ekblom
Gotlandsresan 2
757 754 Uppsala
018- 43 20 485
e-mail:
anneli.ekblom@arkeologi.uu.se

*Konsultation inom geo-arkeologi
makrofossil (frö) analys och pollenanalys*

GEARK rapporter 2017, 63

MAKROFOSSILANALYS KISTINGE, FYLLINGE 20:393 SU, SNÖSTORPS SN,
HALMSTAD KOMMUN, HALLAND. PROJEKTNUMMER 11738.

Diariernr: 2017-290

Av Jennie Andersson

På uppdrag av Patrik Hallberg- Kulturmiljö Halland, har makrofossilanalys utförts på 8 st jordprover från en slutundersökning på fastigheten Fyllinge 20:393, Kistinge, Snöstorps sn, Halland. Jorden i proverna utgjordes av fyllning från stolphål i vad som tolkats vara fem långhus (hus 1, 2, 3, 4, 5). Syftet med provtagning och makrofossilanalys var att plocka ut arkeobotaniskt- och daterbart material för att förstå och tolka de två huskonstruktionerna på platsen och att svara på frågor om de aktiviteter som kan ha skett när boplatslämningens anläggningar konstruerades, omgivande miljö, och om möjligt verifiera anläggningarnas och platsens tidsställning och kontinuitet.

Metodik och preparering

Analysen utfördes av Jennie Andersson och i samråd med Anneli Ekblom/GEARK. En delmängd (ca 1.8 dl jord) togs ut från varje prov och preparerades genom slamning/flotering. Jordproverna vattenmättades genom att 1 liter vatten tillsattes och provet volymbestämdes i en graderad bägare innan preparering. Proverna preparerades sedan i en 10 l hink genom en kombination av slamning och flotation: materialet sätts i rörelse genom att man rör provet kraftigt medan varmt vatten tillsätts i en kraftig stråle och sedan hålls av i olika omgångar. Rörelsen får det organiska, ofta lätta materialet (träkol och fröer) att flyta upp till ytan och detta material hålls av och fångas upp i ett 0,25 mm finmaskigt såll medan det minerogena och tyngre materialet (stenar, mineraler och möjliga artefakter) sjunker ned till botten. Processen upprepas tills inget organiskt material längre är synligt i hinken och vattnet blivit klarare. Proverna analyserades i 10-40 x förstoring med hjälp av ett stereomikroskop. Bestämning av de funna

fröerna gjordes med hjälp av referenslitteratur såsom Beijerinck (1969), Berggren (1969, 1981) Jacomet et al. (1989), Anderberg (1994) och nätatlasen/webbplatsen Digital seed atlas of the netherlands(Cappers et al 2006) samt *Den virtuella floran* (Anderberg och Anderberg). Okända eller svåra fröer/*problematica* bestämdes i samråd med Anneli Ekblom.

Analys

Från boplatslämningar i Kistinge, fastighet Fyllinge 20:393 har totalt 8 st makrofossilprover preparerats och analyserats. Ur dessa 8 st prover plockades en sammanlagd mängd om 22 st fröer eller fragment ut. Av dessa var 3 st förkolnade fröer eller fragment och 19 st obrända fröer (Se tabell 1 nedan för sammanställning av resultat). De obrända fröerna tolkas här vara recenta och färska eftersom bevaringsförhållandena i moränsand ofta är dåliga för bevarande av förhistoriskt organiskt obränt material. Vidare innehöll proverna en varierande andel träkol- alltifrån ingenting som i till väldigt lite som i stolphålen A5000, A5110, A6480, A6656 och rikligare i A5500.

Proverna bestod överlag av ljusbrun eller brun humös sand med inslag av rottrådar-/humusmaterial och sclerotier (sporer av Rödfilettssvamp). De innehöll även mindre andelar sintrad lera och rester efter obrända insekter. Enligt önskemål har träkol till ^{14}C även plockats ut ifrån proverna under analysen med undantag från provet taget i A5110 där mängden träkol var väldigt liten och mycket fragmenterat. Tillräckligt stora träkolsfragment för datering kunde därför ej plockas ut.

Stolphål

På platsen undersöktes ett antal stolphål, tolkade som takbärande stolpar tillhörande fem långhus- 8 st av dessa har analyserats: A1249 (PM3463), A1270 (PM7240), A5000 (PM7242), A5110 (PM7248), A5221 (PM7241), A5500 (4409), A6480 (PM7149), A6656 (PM7148).

Inget av de analyserade stolphålen innehöll fragment av sädeskorn. Fyndmaterialet vad gäller botaniskt bränt och obränt material är väldigt sparsamt och relativt konsekvent och likartat de olika anläggningarna emellan. Dessa tre förkolnade fröer framkom: i A5500 och bestod av ett fragment av frö från en törelväxt obestämd (*Euphorbia* sp.), i A5000 en st oidentifierbart fragment av ett frö eller växtedel, och i A6656 1 st förkolnat frö av ett halvgräs obestämd (*Cyperaceae* sp.).

Vad gäller det obrända materialet framkom fröer av svinmålla typ i tre av de analyserade stolphålen och i en total mängd om 6 st. I övrigt framkom i fem av stolphålen- A1249, A5000, A5110, A6480, A6656 några olika arter obrända recenta fröer av slideväxter (trampörter och skräppor- *Polygonum* spp. och *Rumex* spp.) i en total mängd om 10 st. I A5221 och A6480 framkom även varsitt frö av violväxter obestämd (*Viola* spp.)

Resultat och diskussion

De provtagna kontexterna har i olika grad utsatts för brännverkan vilket är märkbart genom de varierande träkolsmängderna som observerats. Överlag tycks kontexterna dock vara relativt opåverkade av eld. Huruvida träkolet har ackumulerats som avfall- och igenfyllnadslager eller som rest av direkta eldverkansprocesser kan vi utifrån materialet inte säga. De mycket få fröfynden samt jordprovern⁶²as sammansättning och sandiga humösa karaktär indikerar dock att

bevaringsförhållandena på platsen är dåliga för bevarande av obränt botaniskt och organiskt material. Endast 6 st obrända fröer av ogräset svinmålla typ (*Chenopodium album* typ) påträffades, svinmålla är vanliga på kulturpåverkad näringsrik mark och sprider sig också naturligt i stora mängder (Viklund 1998: 13, 16f, 123), de tolkas här vara moderna.

Det brända botaniska material som framkom bestod endast av 2 st fröer (halvgräs obestämd och törelväxt obestämd).

Inga av de förkolnade fröfynden kan egentligen tolkas vara avfallsrester från hushållsaktiviteter och födohantering som sådan utan utgörs av ogräsväxter (slideväxter och törelväxter) som normalt trivs i och runt gödslade näringsrika miljöer: åkrar, gårdsplaner, köksträdgårdar, betesmarker och fägor. Dessa följer med säd och djurfoder in i hushållet från de hushållsnära omgivningar beroende på hur skörd och slåtter utförs (Viklund 1998: 76, 131, 157 ff.). Fröerna kan ha ackumulerats i stolphålsfyllningarna genom städning av husen men det är anmärkningsvärt att vi i samband med detta inte påträffar sädeskorn eller animaliskt bränt material alls-vilket i små mängder tolkas vara hushållsavfall.

Överlag är det botaniska materialet, både vad gäller både bränt och obränt material mycket sparsamt. Det kan även ha sin förklaring i hur och om grödorna separerats från varandra, hur de hanterats och förvarats, hur huset använts och hur marken nyttjats efter husens förfall. Sett till antalet provtagna kontexter är fyndmängden från lokalerna relativ normal.

Den art som ofta påträffas i större mängd i gårdsmiljöer/boplatser är brända och obrända fröer av ogräset svinmålla typ (*Chenopodium album* typ). Dessa påträffas vanligen på just kulturpåverkad mark såsom arkeologiska platser och visar att människor och djur vistats på platsen och periodvis gödslat den i olika utsträckning genom avfall från hushåll, betesaktiviteter och djurhållning i allmänhet (Viklund 1998: 13, 16f, 123). Trots en total mängd om endast 6 st obrända fröer av svinmålla typ är de dominerande i materialet.

Resultatet av analysen och den låga förekomsten av botaniskt fossilt material gör i nuläget att vi tyvärr inte kan närma oss de initiala frågeställningar som berörts angående den lokala ekonomin, försörjningsmönster och platsens ekologi under förhistorien. Hade fler undersökningar varit aktuella hade en fortsatt provtagning rekommenderats för att komma närmre ytterligare tolkningar av platsen.

Kistinge, Fyllinge 20:393, Snöstorps sn, Halland.	Pm nr	Kontext (Samt ev. märkning på påse)	Volym	Träkol	Sintrad lera	Sclerotier (Sporer av Rodotritsvamp)	Rotträdar/humusmaterial	Insektsrester recenta obrända	Förkolnat material	Cyperaceae sp./indet. (Halmgräs obestämd)	cf. Euphorbia spp. (Törelväxter obestämd)	Identifierade förkolnade fragment av fröer, knoppar	Antal förkolnade fröer	Recent obränt material	Betula spp. fragment (Björk obestämd)	Chenopodium album typ (Svinmål typ)	Polygonum aviculare (Trampört)	Polygonum spp. (Trampörter obestämd)	Polygonaceae spp. (Slideväxter obestämd)	cf. Rumex conglomeratus (Dikesskräppa)	Rumex spp. (Skräppor/Synor obestämd)	Viola spp. (Viol obestämd)	Antal recenta obrända fröer	Totalt antal fröer
A1249	PM3463	Stolphål, takbärare Hus 1	940 ml	xx			xx										2						2	2
A1270	PM7240	Stolphål, Hus 1	1000 ml	xx			x	x															0	0
A5000	PM7242	Stolphål, takbärare Hus 3	980 ml	xx			xx					1	1			2				2			4	5
A5110	PM7248	Stolphål, takbärare Hus 3	1000 ml	x	x		x										1						1	1
A5221	PM7241	Stolphål, ev. gavel-Hus 1	980 ml	xxx			xx															1	1	1
A5500	PM4409	Stolphål, ev. takbärare Hus 5	1020 ml	xxxxx		x	xx				1												1	1
A6480	PM7149	Stolphål, Hus 2	1000 ml	x			x								1	1				1	1	1	5	5
A6656	PM7148	Stolphål, ev. takbärare Hus 2	900 ml	x		x	xx	x		1			1			3		1	2				6	7
																							20	22

Tabell 1. Påträffade obrända fröer och förkolnat material ifrån Kistinge, fsatigheten Fyllinge 20:393, Halland. Mängden träkol, ben och botaniskt material har uppskattats enligt följande: x- mkt sparsamt, xx- sparsamt, xxx- måttligt, xxxx- rikligt, xxxxx- mycket rikligt. Där fragment gått att plocka ut av botaniskt-, organiskt eller animaliskt material/är tillräckligt stora anges precisat antal.

Referenser

Anderberg, A. & Anderberg, A.L. Den virtuella floran. Elektronisk publikation. Naturhistoriska riksmuseet, Stockholm. <http://linnaeus.nrm.se/flora>

Anderberg, A.L. 1994. Atlas of seeds. Part 4. Resedaceae-Umbifelliferae. Stockholm. Naturhistoriska riksmuseet.

Beijerinck, W. 1976. Zadenatlas der Nederlandsche Flora. Backhuys & Meesters. Amsterdam.

Berggren, G. 1969. Atlas of seeds. Part 2. Cyperaceae. Stockholm. Naturvetenskapliga forskningsrådet.

Berggren, G. 1981. Atlas of seeds. Part 3. Salicaceae-Cruciferae. Stockholm. Naturvetenskapliga forskningsrådet.

Cappers, R.T.J. Bekker, R.M. Jans J.E.A. (2006) Digital Seed Atlas of the Netherlands. Groningen Archaeological Studies 4 2006, Barkhuis Publishing, Eelde, The Netherlands. www.seedatlas.nl

Ekblom, A. & Andersson, J. Makrofossilanalys Malma. I: Makrofossilanalys Malma: *Hallar och grophus i Malma. Boplatslämningar från yngre järnålder i Uppland*. Uppsala 490:1, Valsätra 1:9, Uppsala socken, Uppsala kommun, Uppland, Uppsala Län. SAU rapport 2016:15 Susanna Eklund & Jonas Wikborg (Geark rapporter nr 25).

Jacomet, S, C. Brombacher und M. Dick 1989. Archäobotanic am Zürichsee- Ackerbau, Sammelwirtschaft und Umwelt von Neolithischen und Bronze zeitlichen Seefersiedlungen im Raum Zürich. Züricher Denkmalpflege, Monografien 7. Zürich. Orell Füssli.

Mossberg, B., Stenberg, L., Ericsson, S. 1992. *Den nordiska floran*. Stockholm.

Ursing, B. 2010. *Fältflora. Kärnväxter*. Värnamo. Tjugonde upplagan. Värnamo.

Viklund, K. Cereals, weeds and crop processing in Iron Age Sweden: methodological and interpretative aspects of archaeobotanical evidence. *Achaeology and Environment*, 14. Umeå universitet. Umeå.

<http://seeds.eldoc.ub.rug.nl/?pLanguage=en>

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Videsl%C3%A4ktet>. Läst 20170812.

På uppdrag av Patrik Hallberg, Kulturmiljö Halland

Uppsala 20180318

Geark/Jennie Andersson, Anneli Ekblom

Bilaga 6

Ritningsförteckning

HMAK 4487:1–9

Halland

Halmstad kommun

Snöstorps sn

Fyllinge 20:393

RAÄ 122

Arkeologisk undersökning 2017

Sektionsritningar

HMAK-nr 4487	Innehåll	Skala
Ritning 1	A595, A1136, A1194, A1222, A1252, A1279, A1288, A1365, A1614, A1715, A1725, A6037, A6082, A6104, A6115, A6126, A6136, A2942, A2950, A3041, A3383, A3392, A3403, A6294, A6422, A6614, A6641	1:20
Ritning 2	A619, A630, A638, A646, A654, A666, A682, A750, A948, A963, A983, A1010, A1018, A1026, A1035, A1045, A5726, A6418, A6467, A6571, A6587, A6595, A6606, A6617, A6626, A6636, A6646, A6656, A6668, A6683, A6692, A6699, A6708, A6717, A6740, A6750, A6786, A6845, A6857, A3591, A3601, A3611, A3621, A3629, A3649, A3658, A3666, A3830, A6480, A6492, A6508, A6518, A6529, A6537, A6544, A6552, A7021, A7037	1:20
Ritning 3	A5687, A5698, A5909, A6569, A7228, A7249, A7259	1:20
Ritning 4	A294, A304, A351, A425, A493, A504, A547, A1416, A1426, A1451, A1494, A5037, A5047, A5138, A5185, A5193, A5213, A5231, A5249, A5500, A5518, A5529, A2268, A2278, A2287, A2319, A6248, A6540, A3581, A3694, A4005, A4015, A4024, A4033, A4049, A4057	1:20
Ritning 5	A1243, A1259, A1270, A1298, A1307, A1317, A1483, A5000, A5009, A5099, A5110, A5148, A5202, A5221, A2687, A2696, A2703, A2710, A2959, A2967, A2994, A3068, A3085, A3111, A3120, A3150, A3160, A3167, A3177, A3203, A3328, A3447, A4289	1:20
Ritning 6	A200, A226, A236, A871, A891, A1327, A1338, A5426, A5832, A6155, A1839, A1909, A2159, A2168, A3893, A3904, A3917, A3927, A3938, A3949, A3957, A3967, A3982, A3991, A3998, A4066, A4075, A4086, A4097, A4106, A4114, A4121, A4130, A4141, A4150, A4159, A4167, A4175, A4410, A6358, A6368, A6378, A6391	1:20
Ritning 7	A1288, A5821, A5855, A6171, A6187, A6197, A6208, A6224, A6233, A6241, A6272, A6282, A6290, A6298, A6306, A3213, A3223, A3231, A3239, A3309, A6244, A6254, A6559, A7047, A7059, A7077, A7087, A7094, A7102, A7113, A7122, A7131, A7140, A7155	1:20
Ritning 8	A361, A375, A800, A1531, A6216, A1781, A1793, A1805, A1815, A1981, A2000, A2009, A2132, A2142, A2151, A2194, A2205, A2213, A2229, A3485, A3497	1:20
Ritning 9	Mynningsbit och bottenprofil från husoffret (F3). Skiss: Madeleine Nilsson.	1:1

Postadress: Bastionsgatan 3 | 302 43 Halmstad | Tel: 035-19 26 00
E-post: kansli@kulturmiljohalland.se | Hemsida: www.kulturmiljohalland.se

